

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj
zriaďovateľ

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2015

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2015

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2015 bolo 68,76 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, spracovanie a vydávanie bibliografií, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie

a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Regionální knihovnou Karviná.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti II. Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2015

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2015 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v oblasti zabezpečovania informačných zdrojov, počte používateľov a počte výpožičiek.

Plnenie: V oblasti zabezpečovania informačných zdrojov sa situácia v roku 2015 zlepšila, do fondu bolo získaných 2 207 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 16 725,8 €, čo je o 515 knižničných jednotiek a 2 593,06 € viac ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 13 751,93 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 5 435,69 €, pričom 55 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z grantového systému MK SR 7 529 €. Bilancia finančných zdrojov na nákup fondu sa oproti roku 2014 zvýšila, ale nedosiahla úroveň roku 2009, kedy bolo vynaložených najviac finančných prostriedkov na nákup fondu za ostatných 10 rokov (r. 2014 – 8 316,24 €, r. 2013 - 17 939,51 €, r. 2012 – 7 967 €, r. 2011 – 13 411 €, r. 2010 – 15 110 €, r. 2009 – 22 527 €, r. 2008 – 18 451 €, r. 2007 – 16 203, r. 2006 – 16 406 €, r. 2005 – 18 388 €, r. 2004 – 12 381 €). Významným zdrojom doplnovania knižničného fondu sú aj dary od fyzických a právnických osôb, z počtu všetkých získaných knižničných jednotiek predstavovali dary podiel 29%.

V roku 2015 sa v knižnici zaregistrovalo 3 281 používateľov, z toho 922 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov zvýšil o 100, vo vekovej kategórii do 15 rokov sa znížil o 14 používateľov. Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplatenia členského poplatku. Bezplatný zápis je tradične poskytovaný žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapájajú do celoročného projektu, študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastňujú informačnej výchovy v knižnici, ako aj účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom*.

V hodnotenom období bolo celkovo realizovaných 248 340 výpožičiek, čo je o 28 190 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku, čím bola úroveň ukazovateľa v zmysle programového rozpočtu a plánu činnosti dosiahnutá. Vyšší nárast výpožičiek súvisí aj s tým, že údaje sú porovnávané s rokom, kedy bola knižnica z dôvodu výstavby a rekonštrukcie budovy pre verejnosť tri mesiace zatvorená.

Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Rekonštrukcia budovy

Plnenie: V roku 2014 bola zrealizovaná prístavba novej budovy knižnice, zateplenie a interiérové stavebné úpravy starej budovy, ako aj vybudovanie letnej čítárne, čím sa skvalitnili priestory pre používateľov i služobné priestory. Nový výťah zabezpečil bezbariérový prístup používateľov na oddelenia a do spoločenskej miestnosti.

V prvej polovici roka 2015 boli dokončené stavebné práce na stavbe „Rekonštrukcia kancelárskych priestorov 3. NP Oravskej knižnice A. Habovštiaka“ v celkovej výške 5 000 Eur a výroba a montáž žalúzií do novej budovy vo výške 2 500 Eur.

V roku 2015 došlo k dispozičným úpravám skladových priestorov a presťahovaniu knižných depozitov z prenajatých priestorov do hlavnej budovy.

Z dôvodu značnej korózie a havarijného stavu strešnej krytiny na hlavnej budove bola v roku 2015 zaslaná žiadosť zriaďovateľovi o pridelenie finančných prostriedkov na riešenie tejto situácie. Výmena strešnej krytiny na hlavnej budove knižnice je plánovaná v roku 2016.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V predchádzajúcom období sa cezhraničné kontakty realizovali prostredníctvom spoločných cezhraničných projektov, ktoré boli spolufinancované EÚ. V priebehu roka 2015 bol refundovaný projekt v rámci programu OP Cezhraničná spolupráca PL – SR projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie tradične a inovatívne“ vo výške 11 523,67 Eur OP Cezhraničná spolupráca PL – SR. Uvedenou sumou bola refundácia tohto projektu ukončená.

V roku 2015 nebola vyhlásená relevantná výzva, v rámci ktorej by knižnica mohla podať ďalšie žiadosť o FP.

V rámci rozvoja cezhraničných slovensko-poľských vzťahov našu knižnicu navštívili pracovníci verejnej knižnice z Lublina.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2015 sme realizovali 4 projekty podporené z dotačnej schémy Ministerstva kultúry SR (nákup techniky, nákup fondu, podpora kultúrno-výchovnej činnosti a kultúrne poukazy) a boli zaslané 2 projekty, ktoré sú v procese schvaľovania (kultúrne poukazy, podpora čítanie detí a mládeže so zdravotným znevýhodnením).

Boli vypracované aj ďalšie projekty - do Nadačného fondu Kia Motors, Nadácie Orange a Hodiny deťom, ktoré však neboli podporené. Do programu Slovenskej asociácie knižníc – Partnerstvo alebo Spojme svoje sily bola zaslaná žiadosť o úhradu účastníckeho poplatku na vyškolenie trénera pamäti, ktorá bola podporená.

Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovanie on-line služieb

Plnenie: Prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 bol v Oravskej knižnici A. Habovštiaka uvedený 26.4.2012 do prevádzky nový knižnično-informačný systém Clavius. Nový systém nám umožnil kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.) Systém priniesol aj nové moduly Medziknižničná výpožičná služba, Metodika a Kultúrno-spoločenská činnosť, ktoré nám umožňujú evidenciu potrebných informácií a generovanie súhrnných štatistických výstupov. Nový systém umožňuje zasielanie predupomienok, upomienok a informácií o dostupnosti rezervovaných dokumentov elektronickou formou, čím sa tento proces urýchlil. Súborný

katalóg všetkých regionálnych knižníc Žilinského kraja využívame pri poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby a vypracovaní rešerší podľa požiadaviek používateľov.

Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, naskenovaných článkov, faktografických údajov a pod. Zvyšujúci sa záujem používateľov o on-line služby dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu v rámci aktivity Benchmarking: Meranie a porovnávanie výkonov verejných knižníc prihraničného regiónu, ktorá bola súčasťou projektu Informácie bez hraníc, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

Pre Oravskú knižnicu A. Habovštiaka bola v rámci medziregionálneho benchmarkingu vybraná knižnica pôsobiaca v meste, ktoré má o 1/5 viac obyvateľov a aj viac odborných pracovníkov - Knižovna B.B. Buchlovana v Uherském Hradišti. Aj pri porovnaní dosiahnutých ukazovateľov za rok 2014 (rok 2015 ešte nie je v databáze spracovaný) sa najvýraznejší rozdiel v neprospech našej knižnice prejavil v prírastku knižničných jednotiek, finančných prostriedkov na nákup fondu a počtu dochádzajúcich periodík.

Porovnanie základných štatistických ukazovateľov:

- objem finančných prostriedkov, ktoré boli použité na nákup kníh v prepočte na 1 obyvateľa (r. 2014: Uherské Hradište – 1,81 Eur, Dolný Kubín – 0,43 Eur)

- % registrovaných používateľov z populácie (r. 2014: Uherské Hradište – 33,41, Dolný Kubín – 16,38)

- počet výpožičiek na registrovaného používateľa (UH – 44,66, DK – 69,21)

Oravská knižnica dosiahla výrazne vyššie výkony v počte realizovaných podujatí na 1000 obyvateľov (UH – 17,65, DK – 43,30) a v % získaných dotácií (UH – 3,05, DK – 28,47).

Pri porovnaní výkonov so slovenskou regionálnou knižnicou v meste s obdobným počtom obyvateľov (Dolný Kubín 19 424 obyvateľov, Rožňava 19 450 obyvateľov) dosiahla Oravská knižnica lepšie výsledky v základných ukazovateľoch - v registrovaných používateľoch a výpožičkách, ako aj v počte podujatí a získavaní dotácií a grantov, a to aj v situácii, keď bola Oravská knižnica v roku 2014 z dôvodu prístavby a rekonštrukcie budovy tri mesiace pre verejnosť zatvorená. Knižnica v Rožňave poskytovala viac on-line služieb, mala viac študijných miest a internetových staníc, väčšiu plochu pre používateľov.

Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedomenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, kampaní a ankiet na podporu čítania - Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, celoslovenská putovná výstava Veľké literárne Osmijankovo stopovanie, maratón čítania Čítajme si, Zlatá rybka – detská kniha roka, súťaž

v písaní dialógov Pod' s nami na TED. V roku 2015 sa OK AH zapojila do projektu Knihobežník, ktorého iniciátorom je vydavateľstvo Martinus. Zámerom projektu je ponúknuť na verejných priestoroch a dostupných miestach tisícky kníh, ktoré si môžu záujemcovia voľne zobrať, prečítať ich, napísať na web stránke projektu vlastný príbeh ku knižke a po prečítaní ju zas ponechať na inom mieste pre ďalších čitateľov.

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnosť prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny vyhlásila 12. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis* a v roku 2015 bola aj realizátorom krajského kola literárno-vedomostnej súťaže Knižný vŕvevko.

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2015 realizovala 951 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, ako aj podpora klubovej činnosti.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie:

V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS.

Dlhodobu knižnica spolupracuje aj so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne, Centrom chráneného bývania v Dolnom Kubíne.

Knižnica sa stala v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich M. Hrebandu v Levoči miestom, kde budú znevýhodneným používateľom poskytnuté služby v súvislosti s registráciou do digitálnej knižnice a pomoc pri sťahovaní zvukových kníh vo formáte MP3. Knižnica má záujem prispieť k vytváraniu podmienok na aktívne starnutie, z tohto dôvodu absolvovala pracovníčka knižnice akreditovaný vzdelávací program Kognitívna aktivizácia seniorov v Centre MEMORY v Bratislave, čo nám umožní realizovať v ďalších rokoch pravidelné tréningy pamäti pre používateľský skupinu seniorov.

Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 19 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych).

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami

v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy MK SR, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 31. 9. 2015)

Dolný Kubín (mesto) – **19 424** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **39 509** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 924** obyvateľov

Námestovo (okres) – **61 222** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **9 257** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **35 976** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2015/2016, k 15.9.2015)

okres Dolný Kubín – **3 431** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 238** žiakov

okres Námestovo – **7 724** žiakov

mesto Námestovo – **1 111** žiakov

okres Tvrdošín – **3 570** žiakov

mesto Tvrdošín – **804** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 cirkevné gymnázium, 1 obchodná akadémia, 4 stredné odborné školy a 1 vysoká škola má detašovanú pobočku (Katolícka univerzita Ružomberok).

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Oravské kultúrne stredisko, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola obchodu a služieb v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola polytechnická v Dolnom Kubíne - Kňažej, Spojená škola v Nižnej, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb a Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Pribežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómov, metodičiek, bibliografičiek, pracovníčok akvizície a katalogizácie a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. V súvislosti s používaním jednotného knižnično-informačného systému Clavius si pracovníci vo zvýšenej miere vymieňali skúsenosti a spolupracovali pri riešení odborných problémov, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si navzájom poskytujeme vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možností sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2015 sme s kultúrnymi inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK participovali pri realizácii 61. ročníka Hviezdoslavovho Kubína a s OKS Dolný Kubín a Miestnym odborom Matice slovenskej sme spoluorganizovali konferenciu o Ľudovítovi Štúrovi pri príležitosti jeho 200. výročia narodenia.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškolenie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Maticou slovenskou v Martine a Miestnym odborom Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, Vydavateľstvom Matice slovenskej v Martine, Katolíckou univerzitou v Ružomberku a Mestskou knižnicou v Ružomberku.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Vyšný Kubín, Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Nižná, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov a i.), CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektami: Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI, OZ diveRzita, OZ HOMO ERECTUS, OZ KUKučíNKA, OZ POLONUS, OZ Združenie literárnych klubov Slovenska, OZ Centrum pre rodinu a sociálnu starostlivosť HARMÓNIA), Detský folklórny súbor Kolovrátok pri ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne, folklórna spevácka skupina Orava, Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne, Materské centrum Píšťalka, združenie Tulipánik, Denné centrum Dolný Kubín, Jednota dôchodcov na Slovensku, Ahoj Slovakia (Poľská republika), Limanovský literárny klub (Poľská republika), Literárne kluby Mädokýš z Martina a Generácia z Nových Zámkov, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov, Klub nezávislých spisovateľov, Obec Oravcov v Bratislave, Slovenská akademická informačná agentúra, Slovenská debatná asociácia, Evanjelická cirkev a. v. Dolný Kubín.

2.4 Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

S našimi tradičnými partnermi - Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Regionální knihovnou Karviná sme v roku 2015 nerealizovali žiadny cezhraničný projekt z dôvodu prípravy nového programového obdobia.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrťročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Pribežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácií. V roku 2015 bola v organizácií vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2015 kontrolné orgány Daňového úradu, Sociálnej poisťovne a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2015

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	4,00 €
Študenti	3,00 €
Dôchodcovia	2,00 €
Deti	2,00 €

Výška poplatkov ostala v roku 2015 nezmenená.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 50%, deti 50 %, študenti 25 %). V roku 2015 sme v rámci projektu Rodinné pasy, ktorého iniciátorom bol ŽSK, poskytovali 20% zľavu na členských poplatkoch rodinám vlastniacim tento preukaz. V roku 2015 túto možnosť využil 1 používateľ. Bezplatné členstvo v knižnici bolo poskytnuté vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ, účastníkom celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám* (176 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl, účastníkom informačnej výchovy (35 používateľov), účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* (127 používateľov). Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 55 používateľov a *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 10 záujemcov. Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo.

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 524 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 524 € zakúpila nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2016

Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch sa v roku 2016 neplánujú.

	Rok 2015
Dospelí	4,00 €
Študenti	3,00 €
Dôchodcovia	2,00 €
Deti	2,00 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených z MK SR a ďalších zdrojov sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z MK SR a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Sponzorská materiálna pomoc, ktorú knižnica v roku 2015 získala bola v hodnote cca 500 Eur. Sponzorsky nás podporili: Cukrárenská výroba Veličná a Dolný Kubín, rodina Šinálovcov (podpora podujatia Noc v knižnici), rodina Bardyová (nákup kníh v sume 50 Eur), Topas Ružomberok (remitenda časopisov Fífik, Slniečko, Maxík, Šikovniček), Mliekáreň Tami Kežmarok (jogurty), Mliekáreň Leštiny (syrová hrudka), Nestlé Prievidza (sladkosti), Nealko Orava (sirupy), vydavateľstvá Slovart, Fragment, Albatros, sponzorský prevoz celoslovenskej putovnej výstavy Osmijankovo veľké literárne stopovanie z Popradu do Dolného Kubína.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

- 26.02. - Pamiatky a hrady ... kto ich vezme do parády? Odborná konferencia o obnove kultúrnych pamiatok v Žilinskom kraji, Úrad ŽSK
- 21.05. - rozbery činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 01.07. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 22.10. - vedecká konferencia Ľudovít Štúr a štúrovci, Sobášny palác v Bytči
- 03.11. - seminár Profesia – knihovník III. – metodik, SNK Martin
- 18.12. - stretnutie riaditeľov kultúrnych inštitúcií ŽSK, Terchová

Mgr. Martina Fecskeová – metodička

- 03.03. - valné zhromaždenie SAK-u, seminár o osirelých a obchodne nedostupných dielach, SNK Martin
- 16.04. - pracovná návšteva knižníc v Čadci a Žiline
- 14.05. - seminár Dobrovoľníci v knižniciach, SNK Martin
- 21.05. - rozbery činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 16.-17.6. - seminár Komunitná knižnica IX., Krajská knižnica v Žiline
- 25.06. - stretnutie metodikov reg. knižníc, Krajská knižnica Žilina
- 29.09. - celoslovenská konferencia Knižnice 2015, Liptovský Ján
- 30.09. - medzinárodná konferencia Fondy pre pohraničie, Zakopané, PL
- 2.-3.10.- celoslovenská porada predsedov ZO OZPK SR, Zvolen
- 12.-16.10. - kurz Kognitívna aktivizácia seniorov, Centrum MEMORY v Bratislave
- 03.11. - seminár Profesia – knihovník III. – metodik, SNK Martin
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 19.11. - seminár k registrácii do digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči, Turčianska knižnica Martin, seminár SNK Martin

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 12.02. - školenie k systému EKS, Úrad ŽSK Žilina
- 14.05. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 21.05. - rozbery činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 01.06. - školenie ISPIN, Úrad ŽSK Žilina
- 23.-24.5. - školenie k novelizácii zákonov o účtovníctve, rozpočtovníctve a inventarizácii, hotel Permon Podbanské
- 29.09. - školenie k mzdovému programu MAGMA, Žilina
- 30.09. - medzinárodná konferencia Fondy pre pohraničie, Zakopané, PL
- 18.11. - školenie k mzdovému programu MAGMA, Žilina
- 30.11. - školenie k novele zákona o rozpočtovníctve a nových výkazov platných od 1.1.2016

Mgr. Marián Karcol - projektový manažér

- 25.5.- 5.6. - odborná príprava na získanie odbornej spôsobilosti na úseku CO obyvateľstva, Školiace zariadenie vzdelávania a prípravy Spišská Nová Ves
- 30.06. - záverečné skúšky pre získanie odbornej spôsobilosti na úseku CO obyvateľstva, Školiace zariadenie vzdelávania a prípravy Spišská Nová Ves
- 22.10. - vedecká konferencia Ľudovít Štúr a štúrovci, Sobášny palác v Bytči

Lubica Luptáková - bibliografka

- 29.01. – školenie Citovanie dokumentov podľa normy STN ISO 690, SNK Martin
- 25.02. - stretnutie bibliografov Žilinského kraja, Turčianska knižnica Martin
- 09.06. - Bibliografický deň 2015 (metodický seminár), SNK Martin
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Mgr. Miriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVČ

- 09.04. - prípravný výbor 61. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
- 30.04. – porada organizátorov Noci literatúry, Oravské múzeum P.O. Hviezdoslava, D. Kubín

- 19.05. - prípravný výbor 61. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
- 01.07. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 22.10. - vedecká konferencia Ľudovít Štúr a štúrovci, Sobášny palác v Bytči
- 07.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2014 v Incheba, a. s. Bratislava
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Oľga Milučká - katalogizátorka

- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 01.07. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 30.09. - celoslovenská konferencia Knižnice 2015, Liptovský Ján
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 12.01. - zasadnutie výboru KP SSKK Žilinského kraja v Martine
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 01.07. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 19.11. - valné zhromaždenie SSKK v SNK Martin

Zdenka Štefková - náučné oddelenie

- 19.10. - školenie BOZP - kurz prvej pomoci
- 06.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2015 v Incheba, a. s. Bratislava
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Ľudmila Šumská – náučné oddelenie

- 16.04. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 29.06. - rekvalifikačný kurz, modul 1 - Všeobecný úvod do knihovníctva, SNK Martin
- 08.09. - rekvalifikačný kurz, modul 1 - Všeobecný úvod do knihovníctva, SNK Martin
- 18.09. - rekvalifikačný kurz, modul 1 - Všeobecný úvod do knihovníctva, SNK Martin
- 08.10. - rekvalifikačný kurz, modul 2 - Knihovník vo verejnej knižnici, SNK Martin
- 22.10. - rekvalifikačný kurz, modul 2 - Knihovník vo verejnej knižnici, SNK Martin
- 06.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2015 v Incheba, a. s. Bratislava
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská

knížnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Alena Javorková - detské oddelenie

- 16.04. - pracovná návšteva knižníc v Čadci a Žiline
- 27.-28.4. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA Žilina
- 4.-8.5. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA, príprava tábora pre deti v Piatrovej
- 10.-16.5. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA, realizácia tábora v Piatrovej
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 21.-22.9. - súťažná prehliadka knižničných podujatí pre deti, Prešov
- 28.09. - hodnotiace stretnutie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA, Žilina
- 07.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2014 v Incheba, a. s. Bratislava
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Jana Katreníková - detské oddelenie

- 15.-16.7. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA Trnava
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 19.10. - školenie BOZP - kurz prvej pomoci
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Andrea Pobehová

- 16.04. - pracovná návšteva knižníc v Čadci a Žiline
- 27.-28.4. - školenie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA Žilina
- 24.-29.5. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA, príprava tábora v Piatrovej
- 28.6.-3.7. - vzdelávanie v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, IUVENTA, realizácia tábora v Piatrovej

Jozefína Drabiňáková - oddelenie beletrie, čítareň

- 14.05. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Viera Čiljaková - oddelenie beletrie, čítareň

- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Iveta Salvová - oddelenie beletrie, čítareň, úsek bibliografie a regionálnych dokumentov

- 14.05. - pracovná návšteva v Kysuckej knižnici v Čadci

- 04.06. - školenie k programu Fabasoft
- 12.06. - účasť na exkurzii SSKK v univerzitných knižniciach v Ružomberku a Košiciach, v Knižnici pre deti a mládež Košice
- 19.10. - školenie BOZP - kurz prvej pomoci
- 11.11. - školenie Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 10.12. - školenie k programu Fabasoft

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

8.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie: 16

8.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii: 27

8.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 5

Agentúra TASR:

1. Kubínske divadelné dni budú už koncom marca. [online]. [cit. 2015.3.12.] Dostupné na internete: <http://agentury.sme.sk/c/7691694/kubinske-divadelne-dni-budu-uz-koncom-marca.html>
2. Oravská knižnica predstavila život a tvorbu Ľudovíta Štúra. [online]. [cit. 2015.10.12.] Dostupné na internete: www.teraz.sk/rok-l-stura/oravska-kniznica-zivot-ludovita-stura/160342-clanok.html

Tlačový servis ŽSK:

1. Knižný Vševedko 2015. [online]. [cit. 2015.11.06.] Dostupné na internete: <http://oravskakniznica.sk/knizny-vsevedko-2015-2/>

Oravská knižnica A. Habovštiaka hostila dňa 4. novembra 2015 krajské kolo literárno-vedomostnej súťaže KNIŽNÝ VŠEVEDKO 2015. V súťaži, ktorá je určená pre žiakov 4. a 5. ročníka ZŠ, reprezentovali traja najlepší riešitelia z jednotlivých regionálnych kôl zároveň aj svoju knižnicu. Prvé miesto získala B. Smoleňová, druhá skončila M. Vicáňová, obe z Oravskej knižnice A. Habovštiaka, na tretej priečke sa umiestnila členka tímu Kysuckej knižnice A. Kačurová.

2. Konferencia Ľudovít Štúr a Orava. [online]. [cit. 2015.10.14.] Dostupné na internete: <http://oravskakniznica.sk/konferencia-ludovit-stur-a-orava-2>

Dňa 12. októbra 2015 sa priestoroch Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne konala konferencia Ľudovít Štúr a Orava, na ktorej odzneli príspevky venované životu a pôsobeniu Ľudovíta Štúra a významných predstaviteľov štúrovskej generácie z regiónu Oravy. Konferenciou vyvrcholili podujatia organizované pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra.

3. Kniha Oravy 2014. [online]. [cit. 2014.04.24.] Dostupné na internete: <http://oravskakniznica.sk/kniha-oravy-2014/>

Dňa 23. apríla 2015 sa v Oravskej knižnici A. Habovštiaka uskutočnilo vyhodnotenie súťaže Kniha Oravy 2014. V kategórii beletria získal najviac hlasov román Dariny

Hamarovej Životom nekráčam sama, prvenstvo v kategórii odborná literatúra pripadlo kolektívu autorov pod vedením Michala Čajku za monografiu Leštiny.

4. Týždeň slovenských knižníc 2015. [online]. [cit. 2014.03.30.] Dostupné na internete: <http://oravskakniznica.sk/tyzden-slovenskych-kniznic-2015/>

Oravská knižnica A. Habovštiaka v rámci celoslovenského Týždňa slovenských knižníc pripravila pre svojich čitateľov čitateľské a výtvarné dielne, prebiehali tematické podujatia, hlasné čítania, čítanie pre hospitalizované deti v Dolnooravskej nemocnici L. N. Jégeho, beseda s autorkou Darinou Hamarovou, slávnostný zápis prváčikov dolnokubínskych ZŠ za čitateľov knižnice a iné. Vyvrcholením Týždňa slovenských knižníc 2015 bola u detí mimoriadne obľúbená Noc s Andersenom.

5. Slávnostné otvorenie výstavy Osmijankovo veľké literárne stopovanie. [online]. [cit. 2014.02.24.] Dostupné na internete: <http://oravskakniznica.sk/slavnostne-otvorenie-vystavy-osmijankovo-velke-literarne-stopovanie/>

Dňa 12. februára 2015 o 10.00 hod. bola v priestoroch Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne slávnostne otvorená putovná výstava neziskovej organizácie Osmijanko s názvom Osmijankovo veľké literárne stopovanie. V rámci výstavy sa v priestoroch knižnice v dňoch 12. a 13. februára 2015 zrealizovali inscenované čítania a tvorivé dielne pod vedením lektorov Elišky Sadílekovej, Juraja Sadíleka a Miroslavy Biznárovej, ktorých sa zúčastnilo vyše sto dolnokubínskych žiakov zo ZŠ Petra Škrabáka, ZŠ Martina Kukučina a ZŠ Janka Matúšku.

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média

1. Infoštúdio Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia.

Obrazové spravodajstvo:

1. 30.01.2015 – Flash: Kniha Oravy 2014
2. 13.02.2015 – Prezentácia knihy Psie modré nebo
3. 06.03.2015 – Farby života – J. Kaščák prezentoval svoju druhú knihu
4. 06.03.2015 – Čitateľská súťaž Kniha Oravy 2014
5. 27.03.2015 – 13. Kubínske divadelné dni
6. 27.03.2015 – Oravská knižnica Antona Habovštiaka
7. 17.04.2015 – Flash: Výstava.
8. 24.04.2015 – Vyhlásenie výsledkov súťaže Kniha Oravy 2014
9. 15.05.2015 – Jozef Banáš zaplnil knižnicu do posledného miesta
10. 22.05.2015 – Flash: Prípravný výbor HK
11. 22.05.2015 – Herec Roman Poláčik na podujatí Noc literatúry
12. 29.05.2015 – Flash: Oravská knižnica – 70. výročie ukončenia II. svetovej vojny
13. 12.06.2015 – V. Ťažandlák krstil svoju knižnú prvotinu
14. 19.06.2015 – Začal 61. ročník Hviezdoslavovho Kubína
15. 19.06.2015 – Slovo v uliciach II.
16. 26.06.2015 – Flash: Najlepší školský časopis
17. 03.07.2015 – Lekár Baltazár Demian v novej knihe Petra Hubu

- 18. 18.09.2015 – Žiaci ZŠ J. Matúšku sprevádzali amerických turistov
- 19. 16.10.2015 – Konferencia Ľudovít Štúr a Orava
- 20. 30.10.2015 – Flash: Mladá slovenská poviedka
- 21. 06.11.2015 – Flash: Knižný Vševedko
- 22. 04.12.2015 – Projekt Jednu knihu ročne knižnici
- 23. 11.12.2015 – Flash: Kniha Kvet šťastia

Slovenský rozhlas – Rádio Regina:

1. 13.05.2015 – Noc literatúry. In: Ranné spravodajstvo Slovenského rozhlasu.

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme
- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa

- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

Oravská knižnica realizuje vzťahy s verejnosťou nielen svojou činnosťou a podujatiami, ale aj formou tlačených propagačných materiálov, rubriek a relácií v masmédiách a na internete. Od r. 2009 vydáva časopis *Priateľ knižnice*, jednotlivé čísla sú zverejnené aj na webovej stránke knižnice. Výber z plánovaných podujatí bol publikovaný v tlačenom katalógu kultúrnych a športových podujatí *Čo sa chystá na Orave v roku 2015*.

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica okrem vlastnej webovej aj na webových stránkach: www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.zask.sk, www.mojkubin.sk, www.tvdk.sk, www.oravalive.sk, www.orava.sme.sk.

Knižnica prezentovala svoju činnosť, víťazné knihy súťaže Kniha Oravy 2014, vydateľské a publikačné aktivity na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2015 v Bratislave. Hostami Oravskej knižnice boli autorky *Darina Hamarová* a *Anna Michalcová*.

8.3 Edičná činnosť

1. **Liečiteľ tela i duše Baltazár Demian** / Peter Huba – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. 82 s. ISBN 978-80-89099-34-4
2. **Rudolf Dilong** : výberová personálna bibliografia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. 102 s., 140 bibliografických záznamov. ISBN 978-80-89099-38-2.
3. **Milo Urban** : výberová personálna bibliografia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. 100 s., 94 bibliografických záznamov. ISBN 978-80-89099-37-5.
4. **Mikuláš Gacek** : medailóny oravských osobností / [zost. : Iveta Salvová, Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015.
5. **Ctiboh Zoch** : medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015.
6. **Ľudovít Štúr** : medailóny osobností // [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. Leták vyšiel pri príležitosti Roka Ľudovíta Štúra.

7. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2014** [zost. Martina Fecskeová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015.
8. **Stav verejných knižníc za rok 2014** : okresy Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín [zost. Martina Fecskeová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. nestr.
9. **Priateľ knižnice č. 1-2** : časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. : Peter Huba]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2015. ISSN 1337-9534.

9. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Organizácia získala poďakovanie za aktívnu participáciu pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína zo strany jedného z hlavných organizátorov – MsKS Dolný Kubín, od Oravského múzea P. O. Hviezdoslava a Českého centra v Bratislave poďakovanie knižnici a M. Kazimírovej za spoluprácu na projekte Noc literatúry 2015.

Organizácia získala ďakovné listy za aktívnu spoluprácu od zástupcov ZŠ M. Kukučina, ZŠ J. Matúšku, ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne, osobitné poďakovania za spoluprácu získala koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Mgr. M. Kazimírová, pracovníčka Detského oddelenia A. Javorková a pracovníčka beletrie I. Salvová. Svoje uznanie za nadviazanie pravidelnej spolupráce vyslovila Slovenská akademická informačná agentúra (SAIA, n. o.), regionálne pracovisko Žilina.

10. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OKAH

Oravská knižnica k 31. 12. 2015 spravovala majetok ŽSK:

- 381/1 – 76 m² zastavané plochy a nádvoria
- 385/1 – 31 m² záhrady
- 386/1 – 182 m² zastavané plochy a nádvoria
- 386/2 – 19 m² zastavané plochy a nádvoria
- 386/3 – 9 m² zastavané plochy a nádvoria
- 387 - 283 m² zastavané plochy a nádvoria
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386/1 a 387
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- na základe návrhu na zrušenie zápisu Mestského úradu Dolný Kubín, bolo zrušené súpisné číslo budovy 1697 pre stavbu „Administratívna budova – knižnica“ umiestnená na pozemku parcele KN-C č.387 v katastrálnom území Dolný Kubín. K pôvodnej budove bola pristavená prístavba a vytvoril sa jeden samostatný celok knižnice so súpisným číslom č. 1763 a orientačným číslom 2.

Pozri *Prílohu č. 6*

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav nehnuteľností sa oproti minulým rokom značne zlepšil v súvislosti s realizáciou prístavby OKAH, vybudovaním letnej čítárne a rekonštrukciou kancelárskych priestorov na 3. NP, v r. 2015 sa uskutočnila montáž žalúzií v novej budove OKAH.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť - Pozri Prílohu č. 7

Celková plocha knižnice je 1206 m², z toho priestory pre používateľov sú 656 m². Prevádzkové náklady činili celkovo 19 187,00 Eur.

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov - Pozri Prílohu č. 8

Prevádzkové priestory organizácia nemá prenajaté. Organizácia mala prenajaté skladové priestory od Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Dolnom Kubíne do konca mája 2015 na uskladnenie kníh.

10.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom - Pozri Prílohu č. 9

Oravská knižnica neposkytuje iným organizáciám priestory na prenájom.

10.6 Rekonštrukcie

V prvej polovici roka 2015 boli dokončené stavebné práce na stavbe „Rekonštrukcia kancelárskych priestorov 3. NP“ Oravskej knižnice A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne v celkovej výške 5 000,00 Eur a výroba a montáž žalúzií do novej budovy OKAH vo výške 2 500,00 Eur.

Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov.

10.7 Vozový park - Pozri Prílohu č. 10

Organizácia v roku 2014 zakúpila osobný automobil Renault Megane Grandtour – kategória M1 – 5 miestne combi vozidlo, s určením na jazdu po spevnených komunikáciách vo výške 15 400,00 Eur.

10.8 Poistenie majetku - Pozri Prílohu č. 11

V roku 2015 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

10.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky firmou ACCRUAL, s.r.o. Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri Prílohu č. 12

Organizácia je na základe VZN Mesta Dolný Kubín oslobodená od platenia dane z nehnuteľností.

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tabuľkový prehľad *Elektronizácia*, (pozri Prílohu č. 13).

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
30	14	26	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štruktúrovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 24-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Clavius, Libris, Biblis
Operačné systémy	Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional, Windows Server 2008
	Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom integrovaného knižničného systému Clavius od spoločnosti LANius, ktorý knižnica získala v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“. Vlastné technické vybavenie knižnice tvoria 2 servery s operačným systémom Windows Server 2008, jeden server so systémom Windows 7 Professional a 16 pracovných staníc s operačnými systémami Windows XP Home, Windows XP Professional, Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich systém Clavius (z toho 4 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov). Na niekoľkých počítačoch sa kvôli kontrole dát dočasne využívajú i staršie systémy Libris a Biblis. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet, ktorú spravuje náš zriaďovateľ.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 27 tlačiarňami (18 čiernobielych laserových, 7 farebných laserových, 1 farebná atramentová, 1 ihličková), 5 plošnými skenermi, ktoré umožňujú skenovanie dokumentov do veľkosti A4, 10 laserovými snímačmi čiarových kódov, 3 dataprojektormi. Súčasťou elektronického technického vybavenia knižnice sú tiež 4 kopírovacie stroje, 2 digitálne kamery, 3 digitálne fotoaparáty, 2 čítačky e-kníc, 2 laminovacie stroje, 7 záložných zdrojov, IC rekordér, 2 TV, 2 DVD prehrávače, videorekordér, interaktívna tabuľa a ozvučovací technika. Na oddeleniach náučnej literatúry a beletrie je inštalovaný elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením.

V roku 2015 bolo technické vybavenie čiastočne modernizované implementovaním projektu „Technika pre skvalitnenie kultúrno-spoločenských podujatí knižnice“, ktorý bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR a spolufinancovaný s podporou Žilinského samosprávneho kraja. Z dotácie získala knižnica 2 PC s monitorom, notebook, projektor, gramofón, zosilňovač a reprosústavu a v rámci spolufinancovania CD prehrávač. Z vlastných prostriedkov knižnica v uplynulom roku zakúpila 3 čiernobiele laserové tlačiarne.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – Telekom	5/0,5 Mbit/s	22	10	0
DSL – VUCnet	10/1 Mbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. V sieti VUCnet sú zapojené 4 počítače (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér), ostatné počítače

využívajú DSL internetové pripojenie (provider Telekom, typ Biznis Profi Klasik) s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 5/0,5 Mbit/s. Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 10 PC, z toho 2 tzv. tenkí klienti SunRay s IBM serverom, ktoré ako operačný systém využívajú Solaris na báze LINUX-u a UNIX-u. Knižnica ich využívala od roku 2007 na základe výpožičky v rámci projektu „Informatizácia knižníc – Verejný internet v knižniciach SR“, v roku 2013 boli bezplatne prevedené do vlastníctva Oravskej knižnice. Prístup na internet môžu používatelia využívať v samostatnej internetovej študovni, ktorá bola vybudovaná v rámci prístavby a prestavby knižnice, a tiež na detskom oddelení. Platenú verejnú internetovú stanicu v internetovej študovni môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Dva terminály a 1 PC na detskom oddelení zabezpečujú bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť v intervale 15 minút, ďalší prístup je spoplatňovaný podľa aktuálneho cenníka. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť aj pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka Apache OpenOffice, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	2 759	2 366	- 393
– z toho deti	1 748	1 553	- 195

Oravská knižnica propaguje svoju činnosť na vlastnej webovej stránke www.oravskakniznica.sk, ktorá sa po návšteve z rôznych mobilných zariadení dokáže prispôbiť daným rozlíšeniam displejov, čo prispieva k lepšej prehľadnosti a dostupnosti informácií. Na webovú stránku knižnice bolo v priebehu roku 2015 zaznamenaných 77 637 vstupov návštevníkov, z toho bolo 34 131 prístupov do on-line katalógu. Okrem webstránky knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, kde obsah nášho profilu v uplynulom roku videlo 18 484 virtuálnych návštevníkov.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné virtuálne služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácií o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺžení výpožičnej doby dokumentov a pod.)

Knižnično-informačný systém Clavius automaticky prideliť každému registrovanému používateľovi PIN kód, ktorý mu umožňuje prezerat' si svoje konto, predlžovat' výpožičnú dobu a rezervovat' žiadanú literatúru. Pretrváva záujem o on-line rezerváciu dokumentov a službu MVS, v roku 2015 bolo realizovaných 1 593 rezervácií kníh a zaregistrovaných 715 žiadostí o MVS z našich fondov. Knižnično-informačný systém umožňuje aj zasielanie

predupomienok, upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom e-mailovej komunikácie našim používateľom.

Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti on-line rezervácie dokumentu a predĺženia výpožičnej doby prostredníctvom svojho konta, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Používatelia knižnice, ktorí chcú mať prístup do nášho katalógu kdekoľvek a kedykoľvek, môžu od roku 2015 využívať mobilnú aplikáciu SMARTkatalog2.

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Pretrváva potreba pravidelnej obmeny technického vybavenia knižnice. Žiadosť o finančný príspevok na modernizáciu techniky plánuje knižnica podať v rámci dotačného systému MK SR – Fond na podporu umenia.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2014	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	1
Upratovačka	2	2
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, dopĺňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník dopĺňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	0,67
Knihovník oddelenie beletrie/čítárne	1	1
Knihovník oddelenie beletrie/čítárne	1	0,6
Spolu	19	18,27
z toho pracovníci R	3	3
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 5 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Dosiahnutý stupeň vzdelania	Počet zamestnancov
Základné	2
Stredné	1
Úplné stredné	9
Bakalárske	1
Vysokoškolské	6
Spolu	19

**Tab. 6 Odborná prax zamestnancov vo fyzických osobách
/bez pracovníkov R a pracovníkov na úväzok menej ako 0,50/**

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	1
2	do 4	0
3	do 6	1
4	do 9	0
5	do 12	1
6	do 15	0
7	do 18	0
8	do 21	0
9	do 24	3
10	do 28	5
11	do 32	2
12	nad 32	6

Tab. 7 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	1
31 – 40 rokov	2
41 – 50 rokov	10
51 a viac rokov	6
Spolu	19
Priemerný vek	49,5

Tab. 8 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015
Priemerná mzda spolu	583,75	599,42
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	547,50	548,35

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o vykonaní práce 0 osôb
- sezónni zamestnanci – organizácia nezamestnávala sezónnych pracovníkov
- chránené pracovné miesta- nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci v roku 2015 – organizácia v priebehu roka nemala aktivačných pracovníkov, spolupracovali sme s Mestom Dolný Kubín, ktoré nám poskytlo aktivačných pracovníkov pri sťahovaní knižničného fondu zo skladových priestorov.

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2015 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie sa roku 2014 zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane a v roku 2015 získalo finančné prostriedky vo výške 111,67 Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov, nákup kancelárskych potrieb, materiálu pre tvorivé dielne a kníh vo výške 300 Eur (použité aj prostriedky získané v roku 2014).

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2015, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2016.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 18. decembra 2014 Uznesením č.5/8 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2015. Rozpočet na rok 2014 bol schválený vo výške **186 176,00 Eur**. V zmysle § 12 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne boli stanovené tieto záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2015. Položka 610 mzdy platy a služobné príjmy- 118 903,00 Eur, položka 620 poistné a príspevok do poisťovní 41 558,00 Eur, položka 630 tovary a služby 25 715,00 Eur.

V zmysle §13, ods.2 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozpočtové prostriedky je možné použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte Žilinského samosprávneho kraja schválené.

Kapitálový transfer

V roku 2015 nám bol jednotlivými rozpočtovými opatreniami Žilinským samosprávnym krajom schválený kapitálový transfer na dokončenie rekonštrukcie – stavebných a administratívnych priestorov vo výške 5 000,00 Eur a 2 500,00 Eur na výrobu a montáž žalúzií v prístavbe Oravskej knižnice.

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v € (jednotlivo), upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu – komentár, zdôvodnenie

Čerpanie rozpočtu (príjmy a výdavky) sú sledované podľa zdroja, programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie platnej pre rok 2015. Príspevok zo ŽSK je sledovaný v rozpočte pod zdrojom 41 (vlastné príjmy ŽSK) a pod zdrojom 46 (vlastné zdroje organizácie). Pri čerpaní prostriedkov bola zachovaná maximálna hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol rozpočet Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne upravený nasledovne:

- Zastupiteľstvo ŽSK Uznesením č. 5/10 zo dňa 27. apríla 2015 upravilo záväzné limity výdavkov na rok 2015 (z bežného transféru ŽSK – zdroj 41). Bežné transfery, tovary a služby 2 500,00 Eur (1 000,00 Eur nákup knižničného fondu, 1 500,00 Eur vydanie knižnej publikácie pri príležitosti 200. Výročia narodenia Baltazára Damiána – Liečiteľ tela a duše). Kapitálové výdavky vo výške 5 000,00 Eur na dokončenie rekonštrukcie – stavebných prác administratívnych priestorov.
- Na základe požiadavky odboru kultúry a cestovného ruchu a po schválení 3. úpravy rozpočtu na rok 2015 Zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 21. septembra 2015 nám boli upravené záväzné limity výdavky bežného a kapitálového transféru nasledovne: finančné prostriedky 630 – tovary a služby vo výške 688,00 Eur boli určené ako 5% spolufinancovania ku GS MK SR č. MK-ZI/2015/2.5, 4.5.6, 630 – tovary a služby (kód zdroja 111) vo výške 8 000,00 Eur ako dotácia k GS MK SR na rok 2015 MK-ZI/2015/2.5 Nákup knižničného fondu (2015)/Nákup knižničného fondu vo výške 7 000,00 Eur, MK-ZI/2015/4.5.6 (Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou(2015)/realizácia podujatia (Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2015). Kapitálové výdavky kód zdroja 41 vo výške 2 500,00 Eur na výrobu a montáž vertikálnych žalúzií do prístavby Oravskej knižnice.
- Zastupiteľstvo ŽSK Uznesením č. 3/11 zo dňa 6. júla 2015 upravuje záväzné limity výdavkov kód zdroja 41 nasledovne: finančné prostriedky 630 – tovary a služby kód zdroja 41 vo výške 210,00 Eur na 5% spolufinancovanie k GS MK SR č. MK-ZI/2015/2.1 Technika pre skvalitnenie kultúrno-spoločenských podujatí knižnice/doplnenie technického zariadenia knižnice kód zdroja 111 vo výške 3 900,00 Eur.
- Zastupiteľstvo ŽSK Uznesením č. 3/13 zo dňa 16. novembra 2015 upravuje záväzné limity výdavkov na rok 2015 (z bežného transféru zo ŽSK zdroj 41) finančné prostriedky na 630 tovary a služby vo výške 2 500,00 Eur na nákup knižničného fondu, 630 – tovary a služby (kód zdroja 41) vo výške 8 097,00 Eur na navýšenie energií z dôvodu rozšírenia priestorov knižnice po rekonštrukcií.
- Na základe 5. úpravy rozpočtu na rok 2015 Zastupiteľstvom ŽSK zo dňa 21. decembra 2015 boli upravené záväzné limity výdavkov na rok 2015 nasledovne: finančné prostriedky na 630 – tovary a služby (kód zdr. 111) vo výške 524,00 Eur sú určené na dotáciu z GS MK SR na rok 2015 (MK-ZI/2015/8.2 – kultúrne poukazy).

Na základe požiadavky a po schválení ŽSK listom č. 01804/2015/OKaCR-018 úprava záväzných limitov výdavkov na rok 2015 z bežného transféru zo ŽSK nasledovne: Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania 610 + 10 588,00 Eur, poisťovné a príspevok do poisťovní (620) + 291,00 Eur, bežné transfery 640 - + 127,00 Eur, tovary a služby 630 – zníženie o mínus 11 006,00 Eur.

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2015 boli plánované vo výške 14 480 €, ku koncu roku 2015 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a úrok z bežného účtu vo výške 11 781,12 € čo je oproti roku 2014 o 992,00 € menej (viď rozpis vlastných príjmov).

Skladba tržieb

Členské	7 115,60 €
Neregistrovaný čitateľ	0,30 €
Upomienky, Sk,	2 726,96 €
Internet	924,28 €
Rezervácie	401,20 €
Kopírovanie	49,80 €
MVS + rešerš	562,98 €
Spolu za rok 2015 :	11 781,12 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli nižšie ako v roku 2015. Príjem tržieb nám ovplyvňuje aj zasielanie predupomienok vo výpožičnom programe Clavius. V r. 2015 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 5 025,04 €, časopisy vo výške 477,49 €.

15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2015 boli vo výške boli **258 326,67 €**

Spotrebované nákupy celkom : **26 428,89 €**

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	2 010,00 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	4 544,00 €
Nákup kníh, časopisov	13 751,93 €
Spotreba PHM	577,00 €
Interiérové vybavenie	1 949,00 €

Spotreba elektrickej energie	4 041,00 €
Spotreba plynu	6 680,00 €
Vodné - stočné	949,12 €

Služby celkom : 11 269,00 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	166,00 €
Cestovné	989,00 €
Reprezentačné	120,00 €
Ostatné služby	11 269,00 €
Z toho poštovné, telekomunikačné služby	1 925,00 €

Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie. Organizácia v roku 2015 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice. Spotreba elektrickej energie a zemného plynu bola na úrovni ako v roku 2013.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2015 bol nákup knižného fondu vo výške 13 751,93 €. Veľká časť knižného fondu bola nakúpená zo získaných prostriedkov z grantového systému MK SR (7 529,76 Eur). Knižné dary a darované periodiká boli vo 5 502,53 €.

15.6. Mzdové náklady

V roku 2015 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 18,27.

Osobné náklady celkom : 182 804,00 €

V tom :

Mzdy	131 417,00 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	0,00€
Poistenie, odvody do poisťovní	41 947,00 €
Sociálne náklady	9 440,00 €
Celkom:	182 804,00 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie 8 012,00 €
- tvorba sociálneho fondu 1 265,00 €
- DPN 163,00 €
- Odchodné 0,00 €
- Odstupné 0,00 €

priemerná mzda v roku 2015 - bola vo výške **599,42** Eur, zvýšila sa oproti roku 2014 o 15,67 €.

Dohody o vykonaní práce organizácia v roku 2015 neuzatvorila.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2014 nemala žiadne a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2015 boli vo výške 25 474,00 Eur.

15.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12.2015 nemala neuhradené faktúry a neevidovala ani žiadne pohľadávky. Krátkodobé pohľadávky a záväzky k 31.12.2015 tvoria mzdy a odvody do poisťovní za mesiac december 2015. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie mínus - 750,03 Eur.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy (objem finančných prostriedkov, využitie)

V roku 2015 nám bol jednotlivými rozpočtovými opatrenia schválený Žilinským samosprávnym krajom kapitálový transfer na dokončenie rekonštrukcie – stavebných

a administratívnych priestorov výške 5 000,00 Eur a 2 500,00 Eur na výrobu a montáž žalúzií v prístavbe Oravskej knižnice.

15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Grantového systému MK SR (zdroj 111) a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2015 bola naša organizácia úspešná v nasledných projektoch:

- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2014/4.5.6* (Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2015)/ realizácia podujatia (Ne) obyčajné stretnutia s literatúrou (2015) – MK-2973/2015/4.5.6 vo výške 1 000,00 Eur, bežné výdavky.
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2015/2.1* Technika pre skvalitnenie kultúrno-spoločenských podujatí knižnice/doplnenie technického zariadenia knižnice –MK-2767/2015/2.1 vo výške 3 900,00 Eur (nákupom prostredníctvom systému EVOSERVIS, bolo vrátené na ŽSK 36,20 Eur).
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2015/2.5* Nákup knižničného fondu / Nákup knižničného fondu – MK- 2291/2015/2.5 vo výške 7 000,00 Eur
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OKDK/2054/8.2* Kultúrne poukazy – 524,00 Eur.

V priebehu roka 2015 bol refundovaný projekt v rámci programu OP Cezhraničná spolupráca PL – SR projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie tradične a inovatívne“ vo výške 11 523,67 Eur OP Cezhraničná spolupráca PL – SR. Uvedenou sumou bola refundácia tohto projektu ukončená.

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri *Prílohu č. 16*

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2014	r.2015	Rozdiel	% z celku 2014	% z celku 2015	Rozdiel v %
knižničný fond	99 143	98 340	- 803	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 922	4 922	0	4,96	5,00	+ 0,04
- z toho el.dokumenty	144	144	0	0,14/2,92	0,14/2,92	0/0
- iné špec.dokumenty	165	165	0	0,16/3,35	0,16/3,35	0/0
odborná pre dosp. + ŠD	41 105	40 969	- 136	41,46	41,66	+ 0,2
krásna pre dosp. + ŠD	37 612	37 112	- 500	37,93	37,74	- 0,19
odborná pre deti + ŠD	5 803	5 751	- 52	5,85	5,85	0
krásna pre deti + ŠD	14 623	14 508	- 115	14,75	14,75	0
periodiká – tituly	72	81	+ 9			
periodiká – exempláre	72	81	+ 9			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2014	r.2015	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	1 692	2 207	+ 515
z toho kúpou	946	1 568	+ 622
- z toho z rozpoč.zdrojov, vrátane vlastných príjmov	77	577	+ 500
z toho darom (+ náhrady)	746	639	- 107
úbytok knižničného fondu	4 951	3 010	- 1 941
skutočný prírastok	- 3 259	- 1 941	- 1 318

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2014 kniž.jedn.	r. 2015 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2014 v %	r. 2015 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	569	733	+ 164	33,62	33,21	- 0,41
krásna pre dospelých	598	835	+ 237	35,34	37,83	+ 2,49
odborná pre deti	91	92	+ 1	5,38	4,17	- 1,21
krásna pre deti	432	547	+ 115	25,53	24,78	- 0,75
špeciálne dokumenty	2	0	- 2	0,12	0	- 0,12
spolu	1 692	2 207	+ 515	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
1 obyvateľa	0,05	0,05	0
1 používateľa	0,297	0,302	+ 0,005

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	1 820	82,46
Česky	376	17,04
Poľsky	0	0
Anglicky	8	0,36
Nemecky	1	0,05
Viacjazyčné	2	0,09

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r.2014	r.2015	Rozdiel
1 obyvateľa	5,10	5,11	+ 0,01
1 používateľa	31,16	29,97	- 1,19

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2014	€ na nákup KF v r. 2014		Finančná hodnota knižných darov v r. 2015	€ na nákup KF v r. 2015		Rozdiel v € na nákup KF 2014/2015
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	6 886,62	7 224,31	6 530,84	5 025,04	11 700,76	7 529,76	+ 4 476,45
Špeciálne dokumenty	11,65	10,16	10,16	0	0	0	- 10,16
Spolu	6 898,27	7 234,47	6 541	5 025,04	11 700,76	7 529,76	+ 4 466,29
Periodiká	659,96	1 081,77	-	477,49	2 051,17	0	+ 969,40
Spolu nákup KF	7 558,23	8 316,24	6 541	5 502,53	13 751,93	7 529,76	+ 5 435,69

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2014		cena v r. 2015		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	10,90	7,64	10,88	7,46	- 0,02	- 0,18
špeciálne dokumenty	14,11	10,16	0	0	-	-
dokumenty spolu	10,91	7,65	10,88	7,46	- 0,03	- 0,19

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2014		r. 2015		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	0,53	0,43	0,88	0,71	+ 0,35	+ 0,28
1 používateľa	3,24	2,61	5,20	4,19	+ 1,96	+ 1,58

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2015 bolo do fondu získaných 2 207 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 16725,8 €, čo je o 515 knižničných jednotiek a 2 593,06 € viac ako v predchádzajúcom roku. V porovnaní s predchádzajúcim rokom bolo **na nákup** knižničného fondu vynaložených o 5435,69 € viac ako v predchádzajúcom roku. Podiel finančných zdrojov zriaďovateľa, vrátane vlastných príjmov predstavoval 6 222,17 € (v roku 2014 sumu 1 775,24 €, v roku 2013 sumu 4 388 €, v roku 2012 sumu 1 605,90 €, v roku 2011 sumu 5 642,4 €, v roku 2010 sumu 5 055,18 €, v roku 2009 sumu 17 250 €). **Grantové prostriedky** na nákup fondu dosiahli úroveň 7 529,76 €, (v roku 2014 dosiahli hodnotu 6 541 €, v roku 2013 dosiahli hodnotu 13 551,51 €, v roku 2012 hodnotu 6 636,03 €, v roku 2011 hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Hodnota **knižných darov** bola vo výške 5 025,04 € (v roku 2014 mali hodnotu 6 898,27 €, v roku 2013 mali hodnotu 3 856,66 €, v roku 2012 hodnotu 4 224,10 €, v roku 2011 hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €).

Na nákup knižného fondu sa v roku 2015 vynaložilo 11 700,76 €, čo je o 4 476,45 € viac ako v predchádzajúcom roku. Z grantového systému MK SR z podprogramu Akvizícia knižníc bolo na nákup kníh získaných 7000 €, z programu Kultúrne poukazy 524 €.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Čitatelia zaslali 24 žiadostí na nákup konkrétnych kníh, ktorým sme sa snažili vyhovieť. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup nových prírastkov. Objednávky sa realizovali takmer výhradne cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup kníh cez internet sme najviac využívali firmu Pemic, kde bol dohodnutý rabat vo výške 27/32 %, firmu Distri Albatros (zľava 25%), vydavateľstvo Ikar (rabat vo výške 30%), vydavateľstvo Slovart (rabat 35%), EvitaPress (zľava 35 %), Marenčin PT (zľava 40%), internetové kníhkupectvo vydavatel.sk (zľava 30/40 %). Rabat pri nákupe KF dosiahol výšku 5 361,47 € (v roku 2014 sumu 7 088,11 €, v roku 2013 sumu 7 227,82 €, v roku 2012 sumu 3 408,33 €, v roku 2011 sumu 7 792 €, v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 1 568 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 577 knižničných jednotiek. V počte uvedených knižničných jednotiek je zahrnutá aj mimoriadna účelová dotácia ŽSK na nákup kníh slovenských autorov vo výške 2 500 Eur, v rámci ktorej bolo do fondu získaných 376 nových kníh.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 625 knižničných dokumentov v hodnote 5 025,04 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zaradia knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice.

V roku 2015 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína po piatykrát v priestoroch MsKS uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla knihy, ktoré získala z rôznych zdrojov a nezaradila ich do svojho fondu. Akcia sa tešila priazni medzi účastníkmi a návštevníkmi HK a vo veľkom počte sa zastavovali pri pulte s vystavenými knihami.

Čitatelia pozitívne reagovali aj na celoslovenskú kampaň, ku ktorej sa pripojila aj Oravská knižnica - Jednu knihu ročne. Zámerom kampane je podporiť darovstvo nových a hodnotných kníh zo strany verejnosti knižniciam. V rámci kampane knižnica získala 224.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 8 náhrad v hodnote 78,28 €.

Na nákup periodík bolo vynaložených 2 051,17 €, z toho 942,01 € bolo použitých na predplatné periodík pre rok 2016. Objem finančných prostriedkov na nákup periodík je od roku 2010, kedy sme museli v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie znížiť ponuku titulov o cca 50 kusov, na približne rovnakej úrovni.

V roku 2014 sa uskutočnila fyzická revízia celého fondu, po prvýkrát v novom knižnično-informačnom systéme Clavius. V roku 2015 boli nezrevidované stratené knižničné jednotky v počte 839 ks v celkovej hodnote 3 502,18 € vyradené z fondu knižnice. Okrem toho boli z fondu vyradené multiplikáty, obsahovo zastarané a fyzicky opotrebované knihy v počte 2171 KJ v hodnote 3 239,62 €. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na Infolibe.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) a Oddelení literatúry pre deti a mládež (od roku 2009) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR. V roku 2014 boli umiestnené elektromagnetické brány aj na Oddelenie beletrie, ktoré knižnica získala v rámci realizácie projektu prístavby a rekonštrukcie knižnice. V rámci tohto projektu bol v novej budove knižnice inštalovaný aj nový signalizačný systém EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D Dolný Kubín, ktorý zabezpečuje ochranu vstupu do knižnice, priestory beletrie, čítárne, regionálneho a detského oddelenia.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	Index 14/15
Počet používateľov	3 181	3 281	+ 100	103,14
- z toho z okres. sídla	2 206	2 256	+ 50	102,26
Deti do 15 rokov	936	922	- 14	98,50
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	4 045	4 143	+ 98	102,42
% používateľov DK z počtu používateľov	69,35	68,76	- 0,59	99,14
% používateľov DK z počtu obyvateľov	11,35	11,72	+ 0,37	103,25

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
A – študenti	713	675	- 38	20,57
B – dospelí	1 153	1 220	+ 67	37,18
C – dôchodcovia	287	344	+ 57	10,48
D – deti	936	922	- 14	28,10
F – právnické osoby	12	15	+ 3	0,46
K – knižnice	7	22	+ 15	0,67
P – pracovníci, čestní použív.	73	83	+ 10	2,53

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	16,37	17,05	+ 0,68
Percento detských používateľov	29,42	28,10	- 1,32

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2014	r. 2015	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		67 790	78 406	+ 10 616
z toho	Počet účastníkov podujatí	19 711	19 243	- 468
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	2 759	2 366	- 393
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		352	308	- 44
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		317	274	- 43
Priem. denná návštevnosť – soboty		48	49	+ 1
Maximálna denná návštevnosť		445	427	- 18
Návštevníci online služieb		424 942	77 637	- 347 305
v tom	www stránka knižnice	22 116	42 733	+ 20 617
	online katalóg – počet prístupov	402 096	34 131	- 367 965
	- z toho počet predĺžení cez internet**	1 281	2 013	+ 732
	elektronické referenčné služby	730	773	+ 43
	ostatné elektronické služby	-	-	-
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		492 732	156 043	- 336 689

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2015 sa v knižnici zaregistrovalo 3 281 používateľov, z toho 922 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov zvýšil o 100, vo vekovej kategórii do 15 rokov sa znížil o 14 používateľov. Mierny pokles sme zaznamenali aj v kategórii študentov, o 38 používateľov. Členský registračný poplatok je platný rok odo dňa jeho uhradenia, počet čitateľov, ktorí si uhradili poplatok v predchádzajúcom roku a alikvotná časť registrácie bola platná aj v roku 2015, pričom realizovali aspoň 1 návštevu knižnice bol 862. V súčte používateľov registrovaných v r. 2015 a používateľov, ktorým dobiehala registrácia z r. 2014 služby knižnice využívalo 4 143 osôb.

Z okresného sídla sa zaregistrovalo 2 26 používateľov, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 68,76 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 17,05 %, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 28,10 %.

Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov nielen prostredníctvom kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Bezplatný zápis bol poskytnutý 176 žiakom 1. ročníka základných škôl, ktorí sa zapojili do celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám*, 35 študentom 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy v knižnici, 127 účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty*. V rámci dlhodobej spolupráce si jedna z mestských materských škôl začlenila do svojho plánu výchovno-vzdelávacej činnosti pravidelné mesačné návštevy knižnice a požičiavanie kníh, 14 detí predškolského veku z tejto MŠ má v knižnici bezplatné členstvo. Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 55 používateľov. Boli medzi nimi aj jednotlivci, ktorí čítali na verejných miestach a stretli sa s *knižnou hliadkou*. Knižné hliadky, tvorené pracovníkmi knižnice, boli aktívne počas celého Týždňa slovenských knižníc a na ich ponuku bezplatného zápisu do knižnice reflektovalo 17 čitateľov. *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 10 záujemcov.

Na úhradu členského poplatku mohli používatelia - žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl využiť kultúrne poukazy, Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 133 používateľov. Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov.

V oblasti členských poplatkov je možné využiť 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas. Túto alternatívu využil 1 používateľ.

Knižnica ponúka možnosť bezplatného zápisu aj čestným čitateľom. Ide o dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na honorár pomáhajú knižnici pri jej aktivitách a darcom literatúry, ktorá obohatí knižničný fond.

Knižnicu navštívilo celkovo 78 406 návštevníkov, čo predstavuje nárast o 10 616 osôb. Výraznejší nárast v počte návštevníkov nastal v dôsledku porovnávania s rokom, keď bola knižnica z dôvodu prístavby a rekonštrukcie tri mesiace zatvorená.

Podujatia navštívilo 19 243 účastníkov, čo je o 468 menej ako v predchádzajúcom roku. V súvislosti s väčšou dostupnosťou internetu doma, v školách a mobiloch sme zaznamenali pokles aj v návštevníkoch využívajúcich internetové služby, celkovo tieto služby využilo 2 366 záujemcov.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 308 návštevníkov, čo bolo o 44 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 274 osôb, čo je o 43 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 17.3.2015, keď knižnicu navštívilo 427 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 795 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 49 návštevníkov.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu a regionálnych dokumentoch, v databáze medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta a predĺženie si výpožičnej doby, rezerváciu dokumentov a elektronické referenčné služby využilo 77 637 používateľov, čo predstavuje pokles o 347 305. Tento pokles vytvoril pokles prístupov do on-line katalógu, pričom údaje boli čerpané z implementovaných štatistík v on-line katalógu Carmen. Implementované štatistiky boli v r. 2014 nesprávne nastavené a ako vstupy zarátavali aj automatické prehľadávanie

internetovými vyhľadávacími robotmi, v dôsledku čoho údaj z roku 2014 nepredstavuje reálny počet prístupov používateľov do nášho on-line katalógu. Dodávatelia knižnično-informačného softvéru vyriešili tento problém až v r. 2015, čím došlo k výraznému poklesu v tomto ukazovateli. V ostatných on-line službách sme zaznamenali nárast – web stránka knižnice (nárast o 20 617 prístupov), predĺženie výpožičiek (nárast o 732), referenčné služby (nárast o 42).

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	220 150	248 340	+ 28 190	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	66 449	77 663	+ 11 214	31,27
krásna lit. pre dospelých + ŠD	63 415	66 539	+ 3 124	26,80
odborná lit. pre deti + ŠD	10 198	12 817	+ 2 619	5,16
krásna lit. pre deti + ŠD	44 621	49 258	+ 4 637	19,83
periodiká	35 467	42 063	+ 6 596	16,94
Z toho špeciálne dokumenty	952	1 054	+ 92	0,42
- z toho AV dokumenty	897	352	+ 545	0,14
- elektronické dokumenty	12	678	+ 666	0,27
- iné špeciálne dokumenty	43	24	- 19	0,01

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	220 150	248 340	+ 28 190	100
z toho absenčné	184 751	207 337	+ 22 586	83,49
z toho prezenčné	35 399	41 003	+ 5 604	16,51

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	220 150	248 340	+ 28 190	100
z toho odborná literatúra – knihy	75 718	89 463	+ 13 745	36,02
krásna literatúra - knihy	108 013	115 760	+ 7 747	46,61
periodiká	35 467	42 063	+ 6 596	16,94
špeciálne dokumenty	952	1 054	+ 102	0,42

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2014	r. 2015	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	183 731	205 223	+ 21 492	100
z toho pre dospelých	128 947	143 826	+ 14 879	70,08
z toho pre deti	54 784	61 397	+ 6 613	29,92

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	11,33	12,90	+ 1,57
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	9,45	10,66	+ 1,21
výpožičky na 1 používateľa celkom	69,20	75,69	+ 6,49
výpožičky kníh na 1 používateľa	57,75	62,54	+ 4,79
obrat knižného fondu *	1,95	2,19	+ 0,24

V roku 2015 bolo celkovo realizovaných 248 340 výpožičiek, čo je o 28 190 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku. Výraznejší nárast výpožičiek nastal v dôsledku porovnávania s rokom, keď bola knižnica z dôvodu prístavby a rekonštrukcie tri mesiace zatvorená. Celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 205 223 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 21 492 kníh. Obdobný bol aj nárast výpožičiek periodík, celkovo bolo požičaných 42 063 periodík, čo predstavuje nárast o 6 596 výpožičiek v porovnaní s rokom 2014.

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali 207 337 výpožičiek, čo je o 22 586 viac ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 83,49 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných 41 003, čo je o 5 604 viac a z celkového počtu tvoria 16,51 %.

Podľa druhu literatúry bolo realizovaných 77 663 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje nárast o 11 214, podiel z celku 31,27 %, 66 539 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 3 124, podiel z celku 26,80 %, 12 817 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, nárast o 2 619, podiel z celku 5,16 %, 49 258 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 4 637, podiel z celku 19,83 %.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2015 dosiahnutá úroveň 12,90 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (75,69 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnaní regionálnych knižníc.

Základné služby - absenčné a prezenčné výpožičky sú poskytované v zmysle zákona bezplatne. Spoplatňované sú reprografické služby, rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba a rezervácie dokumentov.

V čase, keď knižnica nie je otvorená, môžu čitatelia využiť na vrátenie vypožičaných dokumentov schránku na knihy, ktorá bola zrealizovaná v rámci stavebných úprav hlavnej budovy knižnice v roku 2014. Túto službu využilo v hodnotenom roku 2 483 čitateľov a vrátených bolo 5 627 kusov kníh. Schránku využívajú aj anonymní darcovia na podarovanie knižných darov.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
MVS iným knižniciam	692	681	- 11
MVS z iných knižníc	229	320	+ 91

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Žiadna knižnica nemôže mať všetku literatúru. Podľa požiadaviek používateľov, plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá

umožňuje najrýchlejší prístup pre používateľa k žiadanému dokumentu, alebo mailovou poštou. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek.

Xerokópie článkov boli objednávané zo Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, Univerzitnej knižnice, CVTI, Národného centra zdravotníckych informácií, ÚK SAV v Bratislave a Univerzitnej knižnice v Bratislave. Veľmi dobrá spolupráca začala s knižnicami Žilinského samosprávneho kraja, čo umožnil súborný katalóg Carmen. Požičiavali sa knihy zo Žilinskej knižnice, Turčianskej knižnice a Kysuckej knižnice.

Používatelia OK žiadajúci požičanie kníh prostredníctvom MVS a MNVS hradili náklady na poštovné. Poplatok za objednanie knihy v roku 2015 bol za kladne vybavenú žiadanku 2.- € + manipulačný poplatok 0,50 centov.

V roku 2015 bolo pre používateľov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne objednaných spolu 345 dokumentov a článkov z časopisov, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde. O 78 dokumentov viac ako v roku 2014. Kladne bolo vybavených 320 žiadaniek. Do Oravskej knižnice bolo zaslaných z iných knižníc 715 požiadaviek na vypožičanie dokumentov formou MVS, kladne bolo vybavených 681 požiadaviek. Najviac výpožičiek MVS sme poskytli Msk Tvrdošín, Msk Námestovo, Msk Trstená, Školskej knižnici pri Základnej škole v Lokci, Obecnej knižnici v Rabči, SNK Martin, Turčianskej knižnici v Martine. V porovnaní s rokom 2014 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 13 kníh viac.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/inštitúcií	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	
imobilní	-	-	-	
Iní - Zariadenie pre seniorov a DSS	kolekt.použ.	372	12	Besedy, tematické podujatia, výstavy prác klientov a dokumentačné výstavy o činnosti zariadenia
- DSS a Zariadenie núdzového bývania	kolekt.použ.	158	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, výtvarné tvorivé dielne, výstavy prác klientov
- Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím	kolekt.použ.	235	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, tvorivé dielne, výstavy výtvarných prác žiakov
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	177	10	Tematické podujatia, hlasné čítanie, súťaže
- Materské centrá	kolekt.použ.	29	5	Hlasné čítanie, hry s knihami, tvorivé výtvarné dielne

Oravská knižnica, vedomá si svojej sociálnej funkcie, kladie dôraz na to, aby boli jej služby prístupné všetkým skupinám používateľov v mieste pôsobnosti. Pre tých, ktorí nemajú možnosť navštevovať knižnicu poskytujeme donáškovú službu kníh. Ide predovšetkým o imobilných používateľov, ktorí sú klientmi Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb v Dolnom Kubíne. Pravidelne (raz mesačne) koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Pre členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. V priestoroch knižnice sa uskutočnili informačné výstavy o činnosti zariadenia a výstavy ručných prác klientov.

Dlhodobá knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb a Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavo prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou. Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím sme poskytli priestory spoločenskej miestnosti na usporiadanie kultúrno-spoločenského programu ku Dňu matiek Vianočnej akadémie pre žiakov, rodičov a priateľov školy.

Integrácia používateľov so zdravotným či sociálnym znevýhodnením do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry medzi intaktnými a jednotlivcami so znevýhodnením, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná, je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, senzorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Budova knižnice je po rozsiahlej rekonštrukcii bezbariérová. K dispozícii je tiež výtah, ktorý môžu využívať nielen imobilní používatelia ale aj návštevníci so zrakovým postihnutím, pretože je možné ovládať ho pomocou braillovoho písma a súčasťou je aj hlasový výstup, ktorý upozorňuje na aktuálnu polohu výtahu.

V tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku pri Domove sociálnych služieb na Matúškovej ulici v Dolnom Kubíne, ktorý je súčasťou biblioterapeutických aktivít pre klientov zariadenia. Rozvíjali sme spoluprácu so Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnička* a návštevy spojené s donáškou kníh pre hospitalizované deti sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca.

Pre rodičov na rodičovskej dovolenke sú organizované aktivity a donáška kníh do materského centra Píšťalka a združenia Tulipánik v Dolnom Kubíne. Pokračujeme v spolupráci so Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne, ktorého klienti sa zúčastňujú dvakrát do mesiaca klubových aktivít na detskom oddelení a podujatí pre verejnosť.

Uvedené inštitúcie majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ. Dôchodcovia a držiteľia preukazov ZŤP majú v knižnici 50% zľavu na členskom poplatku. Knižnica ponúka aj donáškovú službu kníh pre imobilných a chorých používateľov. O túto službu nebol zo strany používateľov prejavovaný záujem.

Knižnica sa stala v spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči miestom, kde budú znevýhodneným používateľom poskytnuté služby v súvislosti s registráciou do digitálnej knižnice a pomoc pri sťahovaní zvukových kníh vo formáte MP3. Knižnica má záujem prispieť k vytváraniu podmienok na aktívne starnutie, z tohto dôvodu

absolvovala pracovníčka knižnice akreditovaný vzdelávací program Kognitívna aktivizácia seniorov v Centre MEMORY v Bratislave, čo nám umožní realizovať v ďalších rokoch pravidelné tréningy pamäti pre používateľskú skupinu seniorov.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2014	r. 2015	Rozdiel
počet podujatí	841	951	+ 110
z toho informačná výchova /kolektívov/	73	65	- 8
počet účastníkov podujatí	19 711	19 243	- 468
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií*			

* údaj uvedú tie knižnice, ktoré ho evidujú

V roku 2015 sme zaznamenali opätovne vysoký počet podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 951 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 850
- pre mládež – 15-19 rokov: 54
- pre dospelých: 47

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 65-krát, podujatí s regionálnou tematikou bolo zrealizovaných 60, s hudobnou tematikou 16, podujatí zameraných na prevenciu kriminality a ďalších sociálno-patologických javov 40.

V rámci bibliopedagogickej činnosti našej inštitúcie sa udržuje trend vysokého počtu podujatí pre deti a mládež využívajúcich špecifické knižničské metódy práce s čitateľmi pri formovaní ich čitateľskej kultúry a pri vzdelávaní k čitateľskej a informačnej gramotnosti. Najmä vďaka pretrvávajúcemu záujmu základných škôl je podstatná časť určená ich žiakom. Kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia sa vyberajú z ponukových listov zasielaných materským, základným a stredným školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Pedagógovia si uvedomujú dôležitosť čítania a literatúry, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnu učitelia. Z priestorových, ale aj z časových dôvodov realizujeme tiež podujatia priamo v triedach škôl, či školských knižniciach. Podmienujeme to však minimálne jednou návštevou knižnice v priebehu školského roka. Výrazný počet podujatí pretrváva aj z dôvodu realizácie úspešných projektov.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality, drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov, výchovu k zdravému životnému štýlu, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné a literárne tvorivé dielne, príležitostné podujatia venované významným udalostiam a osobnostiam slovenskej i svetovej kultúry (*Valentín, MDD v knižnici, Mikuláš, výročie narodenia Ľudovíta Štúra, Ctiboha Zocha, Rudolfa Dilonga, Márie Rázusovej Martákovovej, Daniela Heviera, H. CH. Andersena, Andreja Sládkoviča, Martina Kukučina, M. R. Štefánika, 70. výročie konca II. svetovej vojny*). Knižnica sa opäť pripojila svojimi aktivitami k *Dňom európskeho kultúrneho dedičstva*.

Dôraz sme kládli na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame

v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína, Poznáš svoj rodný kraj?* a *Oravské povesti*.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým piesňam, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bájkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na školách.

Počas letných prázdnin organizujeme pravidelné aktivity pre deti *Prázdniny v knižnici*.

Pri príprave programov dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Pre záujemcov o štúdium v zahraničí pravidelne pripravujeme v spolupráci so Slovenskou akademickou informačnou agentúrou, n. o. regionálne pracovisko Žilina, informačné semináre a workshopy (*Štipendia na letné kurzy a krátke pobyty do zahraničia, Čo nemiešať do motivačného listu a životopisu k žiadosti o štipendium, Krátke pobyty za hranicami, Dlhodobé možnosti do zahraničia*).

Všetky akcie pre verejnosť organizované knižnicou sú bezplatné.

Výber z najdôležitejších podujatí:

Rok Ľudovíta Štúra (január – december 2015)

200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra si knižnica pripomenula sériou podujatí, ktoré boli zamerané nielen na život a dielo Ľudovíta Štúra, ale aj ďalších významných predstaviteľov štúrovskej generácie s osobitným zreteľom na štúrovcov z Oravy. Pri tejto príležitosti knižnica vydala a čitateľskej verejnosti predstavila knihu autora Petra Hubu *Liečiteľ tela i duše Baltazár Demian*. V priestoroch spoločenskej miestnosti bola celoročne sprístupnená výstava *Ľudovít Štúr a Orava*. Pre žiakov základných škôl boli priebežne realizované tematické podujatia *Štúrovci, Život a doba Ľudovíta Štúra, Dejiny spisovnej slovenčiny, Literárny cestopis Oravy*. Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc (26.10.) pripravila Oravská knižnica v spolupráci so školskou knižnicou ZŠ J. Matúšku program *Keď Štúr a jeho družina menili Slovensko*, ktorý tvorili tematické podujatia, prednášky a tvorivé dielne pre žiakov 2.-6. ročníka: *Štúrovci a oravské nárečia, Ako sa žilo v dobe štúrovcov, Symbolika ľudovej rozprávky Sol' nad zlato, Štúr a oravskí štúrovci, List do Modry*. Aktivity Roku Ľudovíta Štúra vyvrcholili konferenciou *Ľudovít Štúr a Orava*, ktorú usporiadali Oravská knižnica A. Habovštiaka, Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku v Dolnom Kubíne, Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne a Miestny odbor Matice slovenskej v Dolnom Kubíne. Na konferencii predniesli svoje príspevky Mgr. Marián Karcol z Oravskej knižnice, ktorý predstavil život a dielo Ľudovíta Štúra, Mgr. Rastislav Stanček, zborový farár Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, ktorý sa zameril na Ctíboha Zocha, blízkeho spolupracovníka Ľudovíta Štúra, riaditeľ Oravskej knižnice, promován historik Peter Huba, ktorý predstavil príslušníka štúrovskej generácie z Oravy, lekára a vlastenca Baltazára Demiana. V ďalšom vystúpení Peter Huba oboznámil prítomných so svojou knihou *Pokiaľ Tatra stojí...* a následne priblížil okolnosti vzniku a historický vývin slovenskej hymny, podpredseda Miestneho odboru Matice slovenskej v Dolnom Kubíne MUDr. Vendelín Ťažandlák, CSc. vo svojom referáte predstavil Maticu slovenskú a jej zápas o existenciu a uznanie slovenského národa a na záver predniesol doc. PhDr. Augustína Maťovčíka, DrSc. zo Slovenskej národnej knižnice v Martine príspevok *Nové publikácie a výskumy o Ľudovítovi Štúrovi spojený s prezentáciou najnovších publikácií*. Súčasťou podujatia bola premiéra filmového dokumentu

o Ctibohovi Zochovi, ktorý pod pedagogickým vedením Mgr. Janky Gvoždiakovej a Mgr. Dagmar Vicáňovej vytvorili študentky Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne Aneta Suroviaková, Nina Rosinská, Nikola Krkošková a Simona Baricová.

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2015)

Desiaty ročník cyklického podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici (od októbra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom (*V dome plnom kníh, Smieško z I. A, Prvý venček, O Vianociach, ktoré nechceli prísť, Hráme sa s písmenkami, Putovala rozprávka svetom, prišla až k nám, Slávnostný zápis za čitateľov, Pestrá príroda, O Gul'kovi Bombul'kovi, Už si čítam sám*). Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavno-súťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ *Druháci v knižnici (Bola raz škola, bol raz žiak, Už jeseň prichodí, Tuláčik a Klára, Koľko dní je do Vianoc?, Fašiangy, Turíce..., Danka a Janka, Krása a múdrosť rozprávky, Ludmila Podjavorinská: Čin Čin, Všade dobre, doma najlepšie, Hrdinovia z Večerníčkov), Tretiaci v knižnici (Ilustrácia a jej miesto v detskej knihe, Mach a Šebestová, slávni žiaci 3.B, Malá veľká čitateľka Matilda, Ester a Albatros a ich vianočný príbeh, Biela zima, Lubomír Feldek, vážený človek od Váhu, Rozsypané rozprávky, Volajú ma Hevi, Cudzie slovo tolerancia, Pipi Dlhá Pančucha) a Štvrtáci v knižnici (Ako vzniká kniha, Lepšie dačo znať ako mnoho mať, Ako k nám prišla bájka, Vianoce od A po Z, Autorská rozprávka, Oravské povesti, O divadle, filme, rozhlase a televízii, Príbehy v bublinách, Ja sa knižiek nebojím, Čitateľský denník)*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, dramatizácia, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom.

Celoslovenská putovná výstava Osmijankovo veľké literárne stopovanie

Od 12. februára 2015 bola v OK AH slávnostne otvorená a verejnosti sprístupnená do konca marca celoslovenská putovná výstava z najoriginálnejších prác súťažiacich detí celoslovenskej čitateľskej súťaže 10. ročníka Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty! Sprievodným podujatím boli pod vedením lektorov M. Biznárovej a hereckej rodiny Sadílekovcov zorganizované pre dolnokubínske deti inscenované čítania, tvorivé hry, literárno-pohybové a výtvarné kreatívne dielne, prostredníctvom ktorých deti tvorili vlastné básne, príbehy, dramatizovali texty M. Ďuričkovej, K. Jarukovej, K. Bendovej, J. C. Hronského. Tvorivé dvojdnové stretnutia detí a lektorov boli zamerané na rozvoj ich predstavivosti, fantázie, rytmu, tvorivého písania.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (23.3.2015 – 28.3.2015)

Oravská knižnica počas *Týždňa slovenských knižníc* zorganizovala 41 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 904 návštevníkov.

Najzaujímavejšie podujatia:

Noc s Andersenom – medzinárodné podujatie organizované na podporu čítania detí (bližšie informácie poskytnete DO).

Bezplatný zápis za čitateľov knižnice a pasovanie rytierov pekného slova

Podujatie pre žiakov 1. ročníka ZŠ, ktoré je súčasťou celoročného projektu na podporu čitateľských zručností detí. Žiaci, získali od knižnice originálny čitateľský preukaz a kráľovná Rozprávkovej ríše ich po zložení prisahy pasovala na rytierov pekného slova.

S veľkým záujmom čitateľskej verejnosti sa stretla *beseda* s úspešnou autorkou *Darinou Hamarovou*, ktorá predstavila svoju knižnú novinku *Životom nekráčam sama*, inšpirovanú jej životným príbehom.

Program TSK obohatilo regionálne kolo súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy mládeže a dospelých *Hviezdoslavov Kubín* (IV. a V. kategória) v rámci *Kubínskych divadelných dní*.

Počas celého týždňa mohli čitatelia hlasovať za *Knihu Oravy 2014*, navštíviť výstavu *Ludovít Štúr a Orava*, putovnú výstavu detských prác *Osmijankovo veľké literárne stopovanie*.

Počas TSK knižné hliadky, tvorené pracovníkmi knižnice, odmeňovali ľudí čítajúcich na verejných miestach záložkou a bezplatným zápisným do knižnice na celý rok. O tradičný bezplatný zápis za čitateľov prejavilo záujem 55 používateľov (z toho 17 čitateľov oslovených knižnou hliadkou).

Kampaň *Jedna kniha ročne (knižnici)*, do ktorej sme sa zapojili počas TSK 2013, pokračovala aj v tomto ročníku a počas celého r. 2015. Oslovili sme čitateľov a požiadali ich o podporu vo forme knižného daru. Darcov priebežne zverejňujeme na webovej stránke knižnice a tiež uvádzame ich meno priamo v darovanej knihe.

Noc literatúry (13.5.2015)

Druhý ročník medzinárodného projektu, ktorého autorom je České centrum, sa uskutočnil naraz v Bratislave, Modre, Senci, Tmave, Trenčíne, Žiline, Banskej Štiavnici, Košiciach, Banskej Bystrici, Nitre a Dolnom Kubíne. V každom meste sa čítali rovnaké úryvky z najnovších prekladov európskych autorov vybraných zahraničnými kultúrnymi inštitútmi združenými pod EUNIC. V Dolnom Kubíne iniciovalo podujatie Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, v ktorom sa uskutočnilo aj slávnostné otvorenie a ukončenie programu a pripojili sa k nemu aj ďalšie kultúrne inštitúcie vrátane Oravskej knižnice. Počas jedného večera si mohli účastníci vypočuť umelecké slovo na zaujímavých miestach, v ktorých sa s čítaním kníh bežne nestretnú. Čítalo sa z diel Pavla Vilikovského: *Prvá a posledná láska* v interpretácií Romana Poláčika, herca umeleckého súboru Divadla Andreja Bagara v Nitre v podkroví Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, z knihy od Anneliese Verbeke: *Autobus 88* v podaní Angeliky Fogášovej v priestoroch reštaurácie Marína, z diela Andreia Makineho: *Knihy lások, čo trvajú večne*, z ktorého v Oravskej galérii čítal pedagóg, spisovateľ, neprofesionálny divadelník Jaro Broz, v Literárnej expozícii P. O. Hviezdoslava Oravského múzea z diela *Accabadora* od Michely Murgie čítala riaditeľka Oravského múzea Mária Jagnešáková a úryvok *Asi Ester* od Katji Petrowskej v židovskej synagóge interpretovala riaditeľka Mestského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne Jana Greššová. Niektorí zo zúčastnených, ktorí absolvovali všetkých päť miest čítania, mohli vyhrať cenné knižné tituly. Noc literatúry v sebe spája umelecký zážitok s poznaním dejín vlastného mesta, nakoľko interpret pred literárnou ukážkou vždy predstavil históriu budovy, v ktorej číta.

Celé Slovensko číta deťom (1.-7.6.2015 a 1.-6.12.2015)

1. týždeň hlasného čítania v Slovenskej republike nad, ktorým prevzal záštitu prezident SR, p. Andrej Kiska. Počas obidvoch týždňov prebiehali v knižnici podujatia, na ktorých sa nahlas čítalo deťom. Slávnostný program letného čítania „*Pod', budem ti čítať*“ sa uskutočnil 2.6.2015 v spoločenskej miestnosti knižnice. Jeho účastníkmi boli žiaci 2. ročníka ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne a žiaci Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne. Zo svojich obľúbených kníh z obdobia detstva im čítali nielen pani učiteľky a knihovníčka, ale aj riaditeľ knižnice a spisovateľ Peter Huba. Program bol

obohatený o dramatickú scénu s pesničkami na motívy známej detskej knihy *Čin Čin* v podaní žiakov ŠZŠ.

Slávnostný program zimného čítania bol obohatený prítomnosťou Mikuláša, ktorý navštívil deti 4.6.2015. Deti Mikulášovi zarecitovali, zaspievali i zatancovali. On ich obdaroval nielen sladkosťami, ale aj pekným slovom o čítaní a veselými básničkami z knihy *Vianoce Jozefa Ladu*.

Čítajme si... (18.6.2015)

8. ročník celoslovenskému maratónu čítania detí, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty UNICEF, spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov a vydavateľstvo Slovart, svojou účasťou podporila aj Oravská knižnica. Do čítania Ezopových bájok sa zapojilo 113 návštevníkov, ktorí prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí. Podmienkou uznania rekordu bolo prečítanie 1 strany z knihy každým účastníkom v čase od 9,00 do 15,00 hod.

Hviezdoslavov Kubín (18. – 21.6.2015)

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Do jej 61. ročníka sme prispeli v rámci sprievodného programu autorskými čítaniami a besedami so spisovateľmi *Milanom Richterom* a *Rudolfom Dobiášom*. Aktivity so spisovateľmi boli realizované v spolupráci s *Klubom nezávislých spisovateľov* v Bratislave. V priestoroch detského oddelenia sa uskutočnil workshop, na ktorom sa súťažiaci v detských kategóriách a ich pedagógovia stretli s členmi hodnotiacej komisia pre detský prednes. Návštevníci a účastníci súťažnej prehliadky mohli v čase konania podujatia využívať bezplatne služby knižnice.

Na *Knižnom bazáre* v Mestskom kultúrnom stredisku sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a verejnosť mohla na ňom darovať svoje knihy knižnici. Knižnica opäť prispela knižným darom pre ocenených účastníkov prehliadky a spolupracovala aj pri organizácii podujatí *Slovo v uliciach a parkoch*, *Vyšnokubínske prviesenky* a *Vyšnokubínske seniorenky*.

Jánska noc má čarovnú moc (19.-20.6.2015)

Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne, Kysucká knižnica v Čadci, Kysucké múzeum v Čadci, Kultúrne a spoločenské stredisko, Mestská knižnica v Turzovke pripravili v dňoch 19.–20.6. 2015 v priestoroch skanzenu v Novej Bystrici – Vychylovke pre dvadsať čitateľov regiónov Oravy a Kysúc nezvyčajné a na program bohaté. Deti zažili dramatizáciu rozprávkových príbehov pod názvom *Príbehy z plamienka*, čítali Kysucké rozprávky *Antona Pajonka* a povesti oravských autorov, pálili nočnú vojnu, svoje čitateľské zručnosti predstavili v režiži čítania *Tajomných príbehov z vláčika*, v tvorivej dielni vyrábali Najlepší syrový korbáčik, nacvičovali belgický tanec a venovali sa ďalším zaujímavým aktivitám.

Denný čitateľský tábor (júl 2015)

Detské oddelenie v spolupráci s Klubom ručných prác pri OKS DK pripravilo počas druhého júlového týždňa pre tridsať detí od sedem do dvanásť rokov, ktoré milujú čítanie, tvorivosť a hravosť zaujímavý týždňový denný čitateľský tábor. Práca s encyklopédiami, atlasmi, čítanie o zaujímavých miestach na Orave, kvízy, súťaže – čitateľský maratón, dotváranie príbehov a povestí v čitateľských dielnach pod názvom (Ne)dokončený príbeh, kde sa deti zahrali na mladých spisovateľov, výtvarníkov a dramatikov vyplnila deťom pondelková aktivita pod názvom *Na postriežke v knižke*. Zažili nezvyčajné stretnutia s povolaniami čašníka, hasiča a spisovateľa, boli aj na celodennom poznávacom výlete v dolnooravskej dedinke Párnici, kde navštívili Múzeum starých materí, spoznali čaro modrotlača a užili si aj hry v prírode, navštívili Oravskú galériu a v rámci výtvarných dielni si vyskúšali prácu

s tupou ihlou a tvorili ikebany z vlastnoručne nazbieraných lúčnych kvetín a rôznych prírodných materiálov. Svoje dojmy a zážitky si deti spracovali do svojho originálneho táborového denníka.

(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2015) (júl – november 2015)

Projekt, ktorý podporilo Ministerstvo kultúry SR, si kládol za cieľ prebudiť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami, kultivovať literárny vkus a prezentovať edukačnú funkciu literatúry formami prítlačivými pre deti a mládež. Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity, ako sú hodiny hlasného a zážitkového čítania, čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, zábavno-súťažné aktivity, séria kultúrno-vzdelávacích podujatí *Štúrova družina*, súťaž *Čítanie s nezábudníkom*, besedy a autorské čítania so spisovateľmi a ilustrátormi *Elenou Hidvéghyovou-Yung*, *Paulom Yungom*, *Antonom Laučekom*, *Zuzanou Jesenskou-Kubicovou*, *Valentínom Šefčíkom*, *Katarínou Ilkovičovou* a *Margit Garajszki*. Pre účastníkov stretnutí s autormi boli zostavené a vydané knižné záložky s informáciami o autorovi a jeho diele, ktoré slúžili zároveň ako podpisové karty.

Knižný veľtrh Bibliotéka 2015 (5. - 8.11.2015)

Oravská knižnica bola jednou z regionálnych knižníc, ktoré sa predstavili na 23. knižnom veľtrhu Bibliotéka v Inchebe, a. s. Bratislava. Priestor vo vystavovateľskom stánku ŽSK využila na prezentáciu svojej vydavateľskej a edičnej činnosti a výstavu víťazných kníh súťaže Kniha Oravy 2014. V Programovom centre 1 sa predstavila programom *Kniha Oravy 2014* – prezentácia súťaže a víťazných autorov, z ktorých sa podujatia osobne zúčastnili ocenené autorky *Darina Hamarová* a *Anna Michalcová*.

Udelenie ocenenia Priateľ knižnice (14.12.2015):

Záverečným podujatím pre verejnosť bol program *3 ROKY NA CESTÁCH po Európe, Rusku, Iráne, Nepále a Indii* s cestovateľom, sprievodcom, publicistom a spisovateľom Tomášom Točekom. Tradičnou súčasťou konca kalendárneho roka je slávnostné udelenie ocenenia *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň. V tomto roku si ju z rúk riaditeľa knižnice prevzali Ing. Lýdia Vojtaššáková, šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny a p. Anna Bakošová, vedúca folklórneho speváckeho súboru Orava.

Besedy a autorské čítania:

Jozef Banáš (spisovateľ), Rudolf Dobiáš (spisovateľ), Margit Garajszki (spisovateľka), Darina Hamarová (spisovateľka), Elena Hidvéghyová Yung (poetka, spisovateľka, prekladateľka), Peter Huba (spisovateľ, historik), Katarína Ilkovičová (ilustrátorka), Pavol Janiga (účastník protifašistického odboja), Zuzana Jesenská Kubicová (ilustrátorka), Anton Lauček (spisovateľ, literárny vedec, pedagóg), Juraj Lukáč (grafik, publicista), Anna Michalcová (spisovateľka), Milan Mikláš (spisovateľ, horský záchranár), Blažena Mikšíková (spisovateľka), Jaroslav Prokop (účastník protifašistického odboja), Milan Richter (básnik, spisovateľ, vydavateľ), Valentín Šefčík (básnik), Otilia Štepitová (pedagogička, spisovateľka), Tomáš Toček (cestovateľ, horolezec, spisovateľ), Lýdia Vojtaššáková (publicistka, redaktorka), Paul T. Yung (spisovateľ, turistický sprievodca)

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

- Jozef Medard Slovík – Miroslav Knap – *Psie modré nebo*
- Jozef Kaščák – *Farby života*
- Darina Hamarová – *Životom nekráčam sama*
- Peter Huba – *Liečiteľ tela i duše Baltazár Demian.*
- Peter Huba – *Kvet šťastia*
- Vendelín Ťažandlák – *S lod'ami životom*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Stretnutia slúžia na získanie vzájomných kontaktov, ich súčasťou sú tvorivé dielne, čítanie a rozborov vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch. Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici.

Klub čítajúcich rodičov a ich detí – určený najmladším čitateľom (hlasné čítanie, prezeranie knižiek a obrázkov, hry a vytváranie pozitívneho vzťahu ku knihám od skorého detstva). Klub sa stretáva už jedenásty rok, v súčasnosti v materskom centre Píšťalka a združení Tulipánik v Dolnom Kubíne. Do centier prichádza koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti, spolu si nahlas čítajú, hrajú sa a rozprávajú o knižkách. Do čítania sa aktívne zapájajú aj rodičia. Členovia klubu môžu knižnicu navštevovať individuálne, prezenčne si vypožičať a čítať knihy v kútiku pre najmenších na detskom oddelení. Okrem kníh sú tu k dispozícii hračky a stavebnice.

Mravenisko – klub rodičov a detí, ktorí sa stretávajú v priestoroch detského oddelenia.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka v popoludňajších i dopoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, pracujú v tvorivých dielnach, hrajú spoločenské hry a súťaže.

Pol'ský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Činnosť klubu je závislá od záujmu jeho členov. Pre všetkých používateľov knižnice, nielen pre členov klubu, je k dispozícii fond kníh, periodík a audiovizuálnych dokumentov v *Pol'skej knižnici*, ktorá bola zriadená v spolupráci s OZ Polonus a nachádza sa na náučnom oddelení.

Výstavy a nástenky

Výstaviiek bolo pripravených 106 (v roku 2014: 99) a násteniek 41 (v roku 2014: 23). Výstavkami kníh a nástenkami si pripomíname výročia, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

V mesiacoch marec – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2014* na výstave v priestoroch náučného oddelenia. Na rovnakom oddelení boli pripravené aj výstavy publikácií z fondu knižnice v rámci prevencie závislostí a sociálno-patologických javov *Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog, Násilie – spoločensky nežiaduci jav, Násilie na starých ľud'och* a *Marca mesiaca knihy*.

V priestoroch spoločenskej miestnosti boli realizované výstavy dokumentov z fondu knižnice venované *200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra – Ľudovít Štúr a Orava, 200. výročiu*

narodenia Ctiboha Zocha, 70. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny, Dňu obetí holokaustu a rasového násillia, Medzinárodnému dňu za odstránenie násillia na ženách, Dňu ľudských práv, Medzinárodnému dňu zdravotne postihnutých, Dňu materinského jazyka, Dňu ľudovej rozprávky, Dňu Zeme, Mesiacu úcty k starším. Pravidelne v týchto priestoroch vystavujeme výtvarné a literárne práce detí materských škôl, žiakov ZŠ a Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím (*Prišla zima, Fašiangové masky, Sneh je náš kamarát, Mamičke z lásky, Šikovné ručičky 2015, Ilustrácia rozprávkového príbehu - Smieško z 1. A, Ilustrácia rozprávkového príbehu - Mach a Šebestová, Ilustrácia rozprávkového príbehu – Futbal s papučou, Vianoce a Nový rok*). V mesiacoch február – marec bola v spoločenskej miestnosti inštalovaná putovná výstava *Osmijankovo veľké literárne stopovanie* realizovaná v spolupráci s vydavateľstvom Buvik a organizátormi súťaže Čítame s Osmijankom. V apríli a októbri sa prezentovali klienti Zariadenia pre seniorov a DSS v Dolnom Kubíne na výstavách *Krása ručných prác* a *Z nášho života*. V mesiacoch jún – september bola pre verejnosť sprístupnená výstava dolnokubínského výtvarníka a spisovateľa Stana Markoviča *Kresby 4*. V júli a auguste sa návštevníci mohli zoznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy, Kniha Turca, Kniha Liptova, Kniha Kysúc, Kniha Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja. V septembri sa knižnica pripojila k ďalším kultúrnym inštitúciám a pri príležitosti *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* usporiadala výstavu publikácií *Kultúrno-historické pamiatky Oravy*.

Súťaže a ankety: 22

V spolupráci s Petit press, a. s. - regionálnym týždenníkom MY - Oravské noviny vyhlásila knižnica 12. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis 2015*. Celkom sa do súťaže zapojilo 7 časopisov (1. kategória, časopisy 1. a 2. stupňa ZŠ: 4 časopisy, 2. Kategória, časopisy 1. – 4. ročníka ZŠ: 2 časopisy, 3. kategória, e-časopisy: 1 časopis). Porota pracovala v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny, Peter Huba, riaditeľ Oravskej knižnice A. Habovštiaka, autor odbornej a krásnej literatúry, Juraj Lukáč – polygraf, grafik. V 1. kategórii zvíťazil časopis *Úsmev* z CZŠ sv. apoštola Pavla v Sihelnom, na 2. mieste sa umiestnil časopis *SUSED* Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne. 3. miesto a ceny v ostatných kategóriách neboli udelené.

Oravská knižnica sa aj v školskom roku 2014/2015, po siedmykrát, zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom* s 11 triedami dolnokubínskych detí zo ZŠ J. Matúšku, M. Kukučina a Cirkevnej spojenej školy. Svetom literárnych otázok slovenskej a svetovej literatúry, ktoré sa zameriavajú každoročne na hravú formu práce s literárnym textom a zároveň poskytujú deťom priestor na vlastnú tvorivosť a prehĺbovanie čitateľských návykov sprevádzala účastníkov na 109 stretnutiach pracovníčka detského oddelenia Alena Javorková. Práce detí posudzovala odborná porota v Bratislave a 6 triednych kolektívov sa umiestnilo na ocenených miestach. Mimoriadnu cenu – tulivak získalo detské oddelenie s deťmi z Klubu pána Osmijanka za poslanie originálnej fotky z netradičného miesta na čítanie – zo Skrine na tiché čítanie.

Detské oddelenie pripravilo pre deti čitateľskú súťaž *Čítame s nezábudníkom*. Čitateľská súťaž bola realizovaná v dvoch kategóriách : do 10 rokov a od 10 do 15 rokov, spolu sa zúčastnilo 226 detí.

Na detskom oddelení majú detskí návštevníci možnosť zapojiť sa aj do riešenia súťažných otázok v literárno-vedomostnom kvíze pod názvom *Osmijanko vie – kto vie, tiež odpovie*. Kvízové otázky sa pravidelne v týždňových intervaloch obmieňajú, vďaka sponzorskej pomoci sú deti odmeňované drobnosťami a sladkosťami, do kvízu sa zapojilo 345 detí.

Regionálne kolá tradičného literárno-vedomostného kvízu *Knižný vševědka* boli realizované v 13 triedach 4. a 5. ročníka ZŠ s účasťou 326 žiakov. Sprievodným podujatím každého triedneho kola bola aj hovorená bibliografia nových, v súčasnosti najčítanejších detských kníh. Oravská knižnica usporiadala dňa 4.11.2015 za podpory ŽSK, Krajskej pobočky SSKK a slovenských vydavateľstiev Albatros a Slovart krajské kolo tejto súťaže.

V spolupráci s internetovým kníhkupectvom Martinus zapojilo detské oddelenie svojich čitateľov do originálnej súťaže pri tvorbe dialógov medzi ponúknutými 26 knižnými hrdinami pod názvom: Pod' s nami na TED v Bratislave. Na hodinách tvorivého čítania zapojené deti pracovali na zadanej téme v dvoch častiach: v literárnej tvorili krátke dialógy troch hrdinov a v druhej časti ich následne vkladali do troch okienkových dialógov na súťažnej stránke. Za zaslanie najväčšieho počtu dialógov získalo detské oddelenie OK AH prémie – 100 darčekovú poukážku na nákup kníh v hodnote 100 Eur.

Súťaž *Kniha Oravy 2014* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Súťažili publikácie, ktoré vyšli v r. 2014 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníhkupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknutie priestoru autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám.

Do 7. ročníka bolo nominovaných 22 kníh v dvoch kategóriách (beletria 10 publikácií, odborná literatúra 12 publikácií). Víťazné knihy v 1. kategórii – beletria: 1. miesto: Darina Hamarová – *Životom nekráčam sama*, 2. miesto: Jozef Medard Slovík – *Psie modré nebo*, 3. miesto: Anton Habovštiak – *Najkrajšie oravské povesti*. V 2. kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: 1. miesto: Michal Čajka a kol. – *Leštiny. Obec a jej obyvatelia*, 2. miesto: Pietro Biblico – *Keď potrebuješ radu*, 3. miesto: Anna Michalcová a kol. – *Slanica (1632-1950. Srdcia pod vodou)*.

Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2014	r.2015	Rozdiel
Registované bibliograf. a faktogr. informácie na regionálne témy	2 735	2 425	- 210
Počet vypracovaných bibliografií	2	2	0
Počet rešerší	92	81	- 11
- z toho na regionálne témy	32	26	- 6
Počet monitorovaných periodík	52	46	- 6
Počet záznamov v databáze celkom	19 152	19 383	+ 231
z toho ročný prírastok	441	231	- 210
fond regionálnych dokumentov – knihy	3 168	3 226	+ 64
periodiká	32	35	+ 3
počet využívaných elektronických zdrojov	4	4	0
výpožičky regionálnej literatúry	1 092	1 179	+ 82

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry je odborným pracoviskom Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, plní funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, dokumentuje sociálno-hospodársky, spoločenský a kultúrny rozvoj regiónu Orava.

Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické dopĺňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2015. Informácie o novej regionálnej literatúre získavame vyhľadávaním na internetových stránkach, prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií, účasťou na kultúrno-spoločenských podujatiach. Formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlačkom získavame periodickú tlač v regióne (v roku 2015 to bolo 35 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2013“ v knižničnom systéme Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2015 obsahovala databáza 19 383 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, prípadne znížili ich periodicitu.

Výpožičné, rešeršné a bibliograficko–informačné služby na úseku regionálnej bibliografie sú využívané predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky dopĺňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. V novom automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sme začali ukladať dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2015 bolo spracovaných 81 elektronických rešeršných výstupov, z toho 26 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie, Českej národnej bibliografie, EBSCO databáz a on-line katalógov knižníc.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. Rok je venovaný osobnosti, ktorá sa svojím životom a prácou zaslúžila o kultúrno-spoločenský rozvoj celého Slovenska. Rok 2015 bol vyhlásený ako **Rok Ľudovíta Štúra** pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia.

V rámci Roka Ľudovíta Štúra sme pripravili celoročnú výstavu o živote a diele tejto významnej osobnosti nachádzajúcu sa v spoločenskej miestnosti knižnice. Na výstavných tabuliach sme si spolu s Ľudovítom Štúrom pripomenuli aj významného oravského rodáka, národného buditeľa, vrstovníka a spolužiaka, celoživotného priateľa a spolupracovníka Ľudovíta Štúra, Ctíboha Zocha.

V Oravskej knižnici Antona Habovštiaka sme si pripomenuli výročie tejto slovenskej osobnosti nástenkami, výstavkami kníh o jeho živote a diele, množstvom podujatí v knižnici a v školách. Podrobnejšie informácie k podujatiam sú uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry vydal výberové personálne bibliografie Milo Urban a Rudolf Dilong, ako aj biografické letáky – medailóny Ľudovít Štúr, Mikuláš Gacek, Ctiboh Zoch.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2014	r.2015	Rozdiel
Počet metodických návštev	46	50	+ 4
– z toho verejné knižnice	34	39	+ 5
školské knižnice	12	11	- 1
Počet konzultácií	148	145	- 3
Odborné podujatia	2	2	0

3.2. Vnútroknižničná metodika - zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. Dotazník pre beneficentov mikroprojektov PCS PL-SK 2007-2013, dotazník k benchmarkingu, programový rozpočet, dotazník k vyhodnoteniu potreby národnej licencie EIZ, odpočet plnenia aktivít v oblasti prevencie kriminality za r. 2014, odpočet plnenia Národného akčného plánu pre deti na r. 2013-2017, podklady k spracovaniu Správy o dodržiavaní ľudských práv pre Slovenské stredisko pre ľudské práva, odpočet aktivít pre zahraničných Slovákov za r. 2014 a plán na r. 2015 pre Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Prevencia kriminality páchanej na senioroch, odpočet plnenia Národného programu aktívneho starnutia na r. 2014-2020, Formy rozvoja náboženskej turistiky - spolupráca s cirkvami, partnerskými regiónmi a pod.), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, cezhraničnú spoluprácu, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne práce, aktualizáciu propagačných materiálov o knižnici, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala servis nad systémom Clavius, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji, aby bola zabezpečená korektná prevádzka nového systému. Realizovala administráciu projektu

Informácie bez hraníc a úkonov súvisiacich s uplatňovaním Zákona 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.

3.3. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti*	Úväzok metodika pre okresnú metódu	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev**	Počet konzultácií ***	Počet stagnujúcich knižníc/počet knižníc stagnujúcich do 5 rokov	Počet knižníc s obnovenou činnosťou	Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF	% knižníc bez nákupu KF	Počet zautomatizovaných knižníc	Počet knižníc s internetom pre verejnosť
2014	58	1	2	46	148	20/9	2	27	47	18	9
2015	58	1	2	50	145						

* ďalšie údaje budú doplnené po zverejnení on-line výkazov MK SR a spracovaní štatistických ukazovateľov za obecné knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav verejných knižníc nezmenil.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet obyvateľov v okrese spolu	39 509	61 222	35 976
Počet obyvateľov v okresnom sídle	19 424	7 924	9 257
Počet školopovinných detí v okrese	3 431	7 724	3 570
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	2 238	1 111	804
Počet verejných knižníc v okrese	24	22	13
z toho regionálna knižnica	1	0	0
mestské knižnice + pob.	0	1	2
profes. knižnice + pob.	1	2	1
neprof. knižnice + pob.	22	19	10
Počet zrušených knižníc			
Počet nepracujúcich knižníc			
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov			
Počet knižníc s obnovenou činnosťou			
Zmeny v profesionalizácii /+ -/			
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF			
Počet automatizovaných knižníc			

Počet knižníc s internetom pre verejnosť			
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc			
Počet spracovaných projektov/počet konzultácií k projektom			

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodической pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 5 obecných knižníc. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodической pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku a knihovnícky program a okrem knižnice v Zázrivej aj prístup na internet. V roku 2015 sa uskutočnil prechod Mestskej knižnice v Tvrdošíne z knižnično-informačného systému Libris do Clavia. Knihovníčke bola poskytnutá viacnásobná metodická pomoc pri zaškolení sa v novom programe. Systém Clavius používa aj Mestská knižnica v Trstenej a Námestove a Obecná knižnica v Rabči. V obecných knižniciach v Nižnej, Zákamennom a Oravskej Lesnej sa používa systém Libris a všetky činnosti sú plne automatizované. V knižnici v Zázrivej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme MaSK. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškolovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, výpožičný proces, generovanie súhrnných štatistických údajov, generovanie upomienok), opravovali vzniknuté chyby v programe. Personálne zabezpečenie v obecných knižniciach, ktoré sú zaradené do siete knižníc s profesionálnymi zamestnancami, je veľakrát riešené pracovníkmi na absolventskej praxi a aktivačných prácach, ktorí sa často striedajú a nie je zabezpečená kontinuita v správnom spracovávaní fondu a je potrebné opakované zaškoloňovanie týchto pracovníkov pri práci s knižnično-informačným systémom a častá oprava chýb v databázach.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do Grantového systému MK SR. Projekty na nákup literatúry pre rok 2015 podali, okrem knižnice v Oravskej Lesnej, všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi a všetky boli aj podporené (Námestovo 2 500 Eur, Rabča 1000 Eur, Tvrdošín 950 Eur, Trstená 2 000 Eur, Nižná 950 Eur, Zázrivá 800 Eur). Projekty na získanie výpočtovej techniky podali knižnice v Námestove (nepodporený), Tvrdošíne (podporený sumou 2 261 Eur) a Nižnej (nepodporený).

Dňa 11.11.2015 sa uskutočnilo pracovné stretnutie knihovníkov z okresov Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín, ktoré bolo zamerané na informácie o novom zákone č. 126/2015 o knižniciach, k zmenám dotačného systému MK SR pre rok 2016, k možnosti využívania on-line MDT na web stránke SNK Martin. Súčasťou programu bola prednáška Mgr. Zuzana Prachárová, vedúcej Oddelenia digitálnych služieb SNK Martin s názvom Efektívne vyhľadávanie v novom on-line katalógu SNK Martin, informácie o EBSCO databázach.

Prítomní knihovníci si mohli vybrať do svojho fondu knihy z darovaných a vyradených kníh, v ostatných knižniciach sme túto možnosť ponúkli v rámci metodických návštev, knižnice takto darom získali cca 400 kníh.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoloňovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoloňovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní, ponuka darovaných a vyradených kníh na obohatenie fondu.

V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR).

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do Grantového systému MK SR. V roku 2015 podalo projekty na nákup knižného fondu 6 knižníc: Zábiedovo (podporené sumou 500 Eur), Podbiel (podporené sumou 500 Eur), Krušetnica (podporené sumou 500 Eur), Žaškov (podporené sumou 500 Eur), Novot' (podporené sumou 940 Eur), Chlebice (nepodporené). Projekty na získanie výpočtovej techniky podali knižnice v Žaškove, Chlebniciach a Krušetnici, nebola podporená ani jedna knižnica. V minulých rokoch boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale je pre nich demotivujúce, keď ani po niekoľkých zaslaných projektoch nie sú podporené.

V sieti neprofesionálnych knižníc majú automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoti, pracovníckam týchto knižníc bolo poskytnuté zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov.

Sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín sú vyhodnotené v samostatnej správe.

Sieť školských knižníc

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, v rámci svojich možností OKAH poskytuje školským knižniciam metodickú pomoc na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice sú zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Priestorovo a materiálne sú vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa predovšetkým z nákupov, ale tiež z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov. Pozitívom je, že viaceré školy pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík a získavajú zdroje v rámci projektov na modernizáciu svojich knižníc. Projekty podávajú na základe grantových výziev predovšetkým Ministerstva školstva, ale aj Ministerstva kultúry. Knižnice si vedú evidencie a spracúvajú štatistické výkazy. Všetky navštívené školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom využívať služby knižnice. Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde pracuje školská knihovníčka na plný pracovný úväzok. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy. Aj v r. 2015 bola časť kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí Oravskej knižnice realizovaná v priestoroch školských knižníc. Pracovníčka Oravskej knižnice sa pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc zúčastnila podujatia v školskej knižnici ZŠ J. Matúšku a súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.

Metodickú pomoc školským knižniciam poskytujeme aj v oblasti klasifikácie fondu podľa MDT, stavania knižného fondu, katalogizácii fondu, vyradovaní literatúry, spracovaní fondu v programe MaSK, informovaní o dostupných knižnično-informačných systémoch.

V školskej knižnici v Lokci je inštalovaný systém Libris, kde po retro spracovaní fondu a príslušnom zaškolení pristúpili k realizácii výpožičných služieb. Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, na požiadanie poskytuje metodickú pomoc pri korektnej prevádzke tohto systému. Opakovane sme poskytli metodickú pomoc pri práci so systémom MaSK v školskej knižnici pri ZŠ J. Matúšku v D. Kubíne.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc(SSKK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSKK sú 9 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSK Žilinského kraja. Krajská pobočka sa podieľa ako spoluorganizátor na niektorých podujatiach knižnice a podľa svojich finančných možností prispieva na realizáciu týchto aktivít, v roku 2015 mala Oravská knižnica zo strany spolku podporené krajské kolo literárno-vedomostného kvízu Knižný Vševedko 2015 vo výške 30 Eur. Obidve profesijné organizácie sa podieľajú na príprave a realizácii odborných vzdelávacích aktivít pre knižnice a vytvárajú podmienky pre riešenie odborných a legislatívnych problémov knižníc. Pracovníci knižnice sa do činností týchto organizácií zapájali účasťou na vzdelávacích podujatiach.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

5. Závery

Z hľadiska realizácie jednotlivých úloh Stratégie slovenského knihovníctva na roky 2015-2020 môžeme činnosť Oravskej knižnice A. Habovštiaka v roku 2015 hodnotiť nasledovne:

Strategická oblasť 1. Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc.

Plnenie:

Oravská knižnica A. Habovštiaka zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov. Zohráva dôležitú úlohu v subsysteme neformálneho a informálneho vzdelávania, o čom svedčí aj vysoký počet realizovaných kultúrno-výchovných aktivít – 954 podujatí pre 19 243 účastníkov. Prioritou vo výchovno-vzdelávacom pôsobení je zvyšovanie informačnej gramotnosti všetkých kategórií používateľov, zvyšovanie čitateľskej gramotnosti a rozširovanie poznatkov z literatúry, najmä vekovej kategórie detí a mládeže, ako aj participácia na regionálnej výchove a podpore tvorivosti a záujmu o celoživotné vzdelávanie sa. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami a ďalšími subjektmi, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, čím naplníme myšlienku fungovania knižnice ako komunitného, kultúrno-výchovného a informačného centra.

V centre našich aktivít a služieb sú aj znevýhodnené skupiny obyvateľov, ktorým poskytujeme donáškovú službu kníh, pripravujeme prednášky, tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. Dlhodobo knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím, Zariadením pre seniorov, Domovom sociálnych služieb a Zariadením núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania pracovníkov knižnice v roku 2015 organizácia významnou mierou podporila ich ďalšie odborné vzdelávanie – 1 pracovník absolvoval akreditovaný vzdelávací kurz pre pracovníkov s neknihovníckym vzdelaním v SNK Martin, 2 pracovníci získali certifikát pre prácu s deťmi a mládežou v rámci národného projektu Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, ktoré zabezpečovala IUVENTA Slovenský inštitút mládeže, 1 pracovník získal osvedčenie z akreditovaného vzdelávacieho programu Kognitívna aktivizácia seniorov pre realizáciu tréningov pamäti seniorov. Ďalší pracovníci mali možnosť sa zúčastňovať jednotlivých seminárov a školení realizovaných SNK Martin a inými inštitúciami podľa svojho pracovného zamerania.

Strategická oblasť 2. Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov

Plnenie:

Základným predpokladom poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb všetkým našim používateľom je kvalitné dopĺňovanie knižničného fondu. V situácii limitovaných finančných zdrojov musia verejné knižnice v oblasti akvizície nových fondov neustále riešiť náročnú úlohu ako zosúladiť záujmy a požiadavky rôznorodých používateľských skupín, bohatú ponuku knižného trhu a svoje finančné možnosti. Oravská knižnica A. Habovštiaka získava nové prírastky kníh viacerými spôsobmi a z viacerých finančných zdrojov - prostriedkami od zriaďovateľa, mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré získa vlastnou iniciatívou prostredníctvom grantov a dotácií, darom od priaznivcov knižnice, vydavateľstiev a iných organizácií. V oblasti zabezpečovania knižnično-informačných fondov sa situácia v roku 2015 zlepšila, do fondu bolo získaných 2 207 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 16 725,8 €, čo je o 515 knižničných jednotiek a 2 593,06 € viac ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 13 751,93 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 5 435,69 €, pričom 55 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z grantového systému MK SR 7 529 €. Knižné dary od fyzických a právnických osôb predstavovali 29%-ný podiel na celkom prírastku. Napriek zlepšenej situácii v získavaní nových fondov reálny prírastok nedosiahol úroveň štandardov, definovaných v Metodickom pokyne MK SR č. MK – 1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice – regionálna knižnica v sídle s počtom obyvateľov do 20 000 má odporúčaný štandard 0,15 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa v kalendárnom roku. Oravská knižnica A. Habovštiaka dosiahla v roku 2015 úroveň 0,08 prírastkov kúpou na 1 obyvateľa.

Strategická oblasť 3. Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí

Plnenie:

Oravská knižnica poskytuje svojim používateľom všetky štandardné knižnično-informačné služby (výpožičné, rešeršné, bibliograficko-informačné, služby MVS), ako aj elektronické služby, o ktoré je zo strany používateľov zvýšený záujem, čo dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch. Poskytovať kvalitné elektronické služby nám umožňuje knižnično-informačný systém Clavius, ktorý v r. 2012 knižnica získala prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej

spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávani literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávacie dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, naskenovaných článkov, faktografických údajov a pod. Nový KIS Clavius nám umožnil aj zdieľanú katalogizáciu, stiahnutie záznamov prvotne spracovaných SNK Martin a knižnicami v konzorciu Virtua, Národní knihovnou Praha, Knihovnou města Ostrava a knižnicami, používajúcimi KIS Clavius, čím sa zredukovala duplicita a multiplicita pri spracovávaní dokumentov. Regionálne knižnice Žilinského kraja sú prepojené v rámci spoločného súborného on-line katalógu, čím používateľ získava komplexnejšie informácie a je aj efektívnym nástrojom pre služby MVS. Novinkou v roku 2015 bola implementácia aplikácie SMARTkatalog2, ktorá umožňuje používateľom mať prístup do on-line katalógu zo svojich mobilných zariadení kedykoľvek a kdekoľvek.

Záujem zo strany používateľov o knižnično-informačné služby a ďalšie aktivity knižnice dokumentuje, že Oravská knižnica A. Habovštiaka je významnou kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou v územnej oblasti svojho pôsobenia a svojimi výsledkami činnosti sa dlhodobo zaraďuje do kategórie regionálnych knižníc s nadpriemernými dosiahnutými ukazovateľmi v rámci každoročného celoslovenského hodnotenia knižníc.

Na základe podkladov odborných pracovníkov knižnice spracovala:
Mgr. Martina Fecskeová, metodička Oravskej knižnice A. Habovštiaka

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami*
- Príloha č. 2: *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 3: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 4: *Využitie kultúrnych poukazov*
- Príloha č. 5: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 6: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 7: *Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť*
- Príloha č. 8: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 9: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 10: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 11: *Poistenie majetku kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 12: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 13: *Elektronizácia kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 14: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 15: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 16: *Zmluvy kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 17: *Tabuľka 641 Bežné transfery*
- Príloha č. 18: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2011 KULT (MK SR)*